

Plangebied Lange Winterstraat Anzegem

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Verslag van de Resultaten
Bureauonderzoek – 2016 J 240

Nazareth
2016

Colofon

Opdrachtgever: Dedeyne Construct
Henri Lebbestraat 111
B-8790 Waregem

Titel: Plangebied Lange Winterstraat, Anzegem,
Archeologienota Archeologisch vooronderzoek
Verslag van de resultaten
Bureauonderzoek – 2016 J 240

Status: definitief

Datum: december 2016

Auteur: A.E.M. Van de Water

Projectcode: 2016 J 240

Bestandsnaam: ANLW 01

Erkend archeoloog: RAAP België
(OE/ERK/Archeoloog/2016/00055)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Steenweg Deinze 72,
9810 Nazareth

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Steenweg Deinze 72
9810 Nazareth
telefoon: 09/311 56 20 – 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2016

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoudsopgave

Samenvatting voor niet gespecialiseerd publiek.....	4
1 Beschrijvend gedeelte	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Administratieve gegevens.....	6
1.3 Archeologische voorkennis	7
1.4 onderzoeksoopdracht	7
1.4.1 Doelstelling	7
1.4.2 Wetenschappelijke vraagstelling.....	8
1.4.3 Randvoorwaarden	8
1.4.4 Geplande ingreep	8
1.5 Beschrijving van de werkwijze	11
2 Verslag van de resultaten: bureauonderzoek	13
2.1 Methode	13
2.2 Geografische situering	14
2.3 Aardkundige gegevens.....	17
2.3.1 De Tertiair geologische bodem.....	17
2.3.2 De Quartair geologische bodem.....	18
2.3.3 Beschikbare data Databank Ondergrond Vlaanderen.....	20
2.3.4 Bodemkundige gegevens.....	20
2.3.5 Topografie.....	22
2.3.6 Erosie	22
2.4 Historische gegevens	24
2.5 Archeologische gegevens.....	31
2.6 Archeologisch verwachtingsmodel	33
2.6.1 Beantwoording van de onderzoeksvragen.....	34
2.6.2 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek	35
2.6.3 Samenvatting gericht op een niet-gespecialiseerd publiek.....	35
2.7 Impactbepaling	36

3	Assessment.....	38
4	Literatuur.....	40
4.1	Uitgegeven bronnen	40
4.2	Onuitgegeven bronnen	40
4.3	Geraadpleegde websites.....	40
5	Lijst van de figuren	41
6	Lijst van de bijlagen	42
6.1	Bijlage 1: Boorgegevens van Databank Ondergrond Vlaanderen..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
6.2	Bijlage 2: Ontwerpplannen	43
6.3	Bijlage 3: Plannenlijst	44
6.3.1	Plannenlijst	44
6.3.2	Fotolijst	44
6.4	Bijlage 4: GIS-data	45

Samenvatting voor gespecialiseerd publiek

In het plangebied van de Lange Winterstraat te Anzegem, gemeente Anzegem wordt in opdracht van Dedeyne Construct een herontwikkeling voorzien. Ten behoeve van het planvoornemen en het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning heeft RAAP België een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. Door het planvoornemen kunnen immers archeologische vindplaatsen bedreigd worden.

Het doel van dit archeologisch vooronderzoek was na te gaan of er kans is op aanwezigheid van waardevolle archeologische resten. Hierbij zijn gegevens verzameld over geografische, landschappelijke en de archeologische context van het plangebied. Op basis daarvan is een archeologische verwachting opgesteld en is nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed en welke maatregelen er dienen te worden genomen in functie van eventueel verder onderzoek van archeologische gegevens.

Het plangebied ligt aan de voet van een dalhelling van het zuidoostelijk gelegen plateau waarop Anzegem is ontstaan, op de samenvloeiing van twee beekdalen. De diepere ondergrond van het plangebied wordt gekenmerkt door Tertiaire afzettingen behorend tot de Formatie van Kortrijk, lid van Moen. Het zijn mariene afzettingen die vooral worden gekenmerkt door een magere klei. Holocene afdekking bestaat uit eolische afzettingen van zand en/of silt. De bodems binnen het plangebied bestaan uit droge zandleem- of zandbodems met een zwakke tot geen profielontwikkeling (mogelijk is er een zwak ontwikkelde textuur B horizont aanwezig).

Het plangebied kenmerkt zich verder door een mogelijk gestapeld landschap met colluvium. Archeologische vondsten en grondsporen kunnen voorkomen vanaf maaiveld, kunnen eveneens in dan wel onder het colluvium voorkomen (mits colluvium aanwezig is). Het aantal dan wel de diepte van de eventueel aanwezige vondsten- en/of sporenlagen kan op basis van de beschikbare data en de bureaustudie niet bepaald worden.

Binnen het plangebied zijn tot op heden geen archeologische vondsten gedaan. Noch zijn er tot op heden onderzoeken uitgevoerd die hieromtrent meer informatie kunnen opleveren. Op ruime afstand van het plangebied (800 tot 900 m en verder) zijn in de CAI enkele objecten opgenomen.

Diepe antropogene bodemroeringen die geleid kunnen hebben tot het verstoren van eventuele archeologische vindplaatsen worden niet verwacht. Vanwege de landschappelijke ligging kan er evenwel natuurlijke verstoring opgetreden zijn (door erosie en sedimentatie van afwatering). De omvang van de eventuele verstoringen kunnen op basis van de beschikbare data en de bureaustudie niet bepaald worden.

Op basis van bovenstaande analyse wordt de kans aanwezig geacht dat binnen het plangebied nederzettingen van jager-verzamelaarsgemeenschappen aanwezig zijn. Resten van vindplaatsen van landbouwersgemeenschappen worden vanwege de minder gunstige vestigingsfactoren niet verwacht. Resten van *off-site* fenomenen (landgebruik, landinrichting, tijdelijk kampementen, deposities, enz.) kunnen eveneens voorkomen en worden verwacht van alle periodes vanaf het paleolithicum.

Ten behoeve van het planvoornemen zullen binnen de grenzen van het plangebied diverse bodemverstorende activiteiten ontplooid worden. Deze bestaan uit de herontwikkeling van het plangebied ten behoeve van woningbouw (18 eengezinswoningen). Hierdoor wordt de bodem plaatselijk tot een diepte van ca. 1 m beneden maaiveld verstoord waardoor eventuele archeologische resten vergraven kunnen worden.

Het uitvoeren van aanvullend archeologisch vooronderzoek wordt noodzakelijk geacht. Echter, het uitvoeren van aanvullend archeologisch vooronderzoek was in het kader van deze archeologienota niet mogelijk. Allereerst zijn de betreffende gronden nog niet in eigendom van de initiatiefnemer en ten tweede is het niet wenselijk om onderhandelingstrajecten op dit moment te doorkruisen en mogelijk te frustreren. Zodoende wordt middels een uitgesteld traject bijkomend archeologisch onderzoek nodig geacht. De uitwerking van de te nemen maatregelen is uitgewerkt in een aparte Programma van Maatregelen.

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Aanleiding

In het plangebied wordt door Dedeyne Construct een herontwikkeling en verkaveling voorzien. Ter plaatse van het plangebied wordt de aanleg van infrastructuur (nutsleidingen), de bouw van 18 woonunits en een overwelling van de Bosserbeek voorzien. Deze bodemingrepen zijn mogelijk bedreigend voor eventuele archeologische resten.

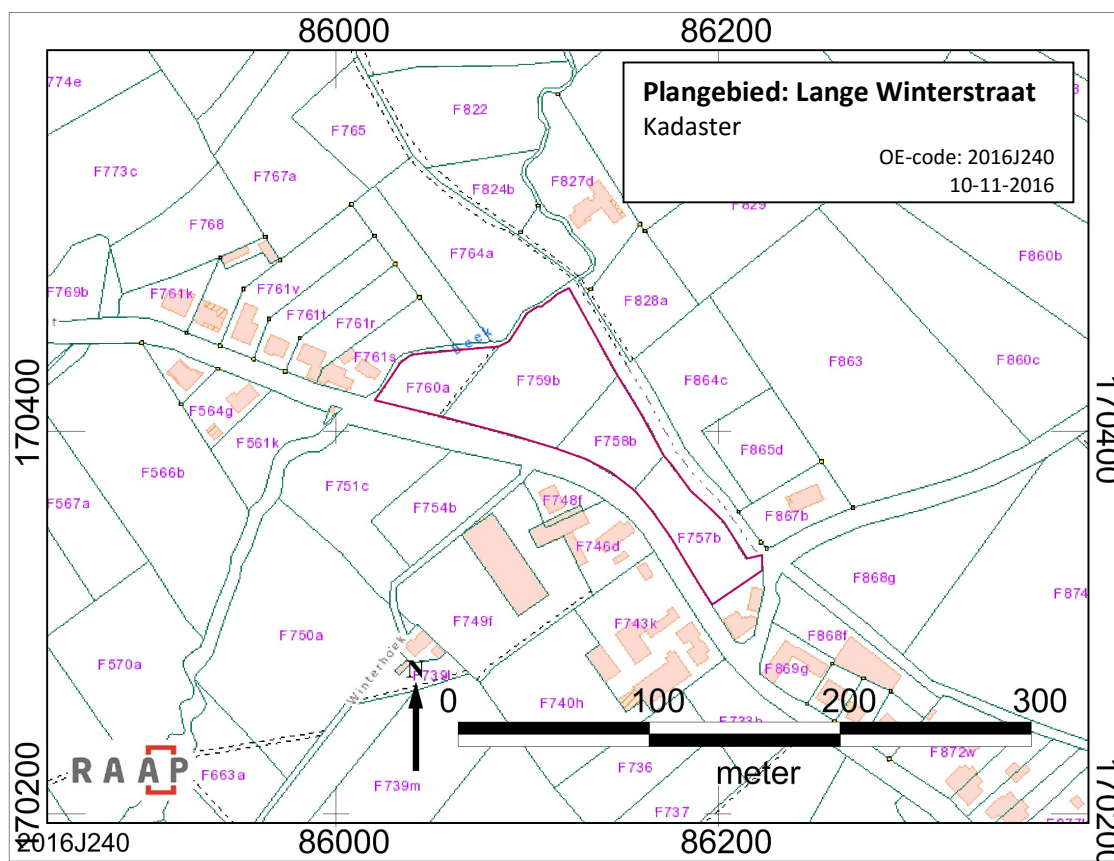
Het planvoornemen van de opdrachtgever beslaat een oppervlak van ongeveer 0,83 ha, binnen een projectgebied van ca. 0,91 ha. Volgens het gewestplan ligt het plangebied in een woonuitbreidingsgebied. Het plangebied is noch geheel noch gedeeltelijk opgenomen in de lijst van de vastgestelde archeologische zones. Het plangebied ligt noch geheel noch gedeeltelijk in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

Conform het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 (hoofdstuk 5, afdeling 4, onderafdeling 1, artikel 5.4.1) dient bij stedenbouwkundige vergunningsaanvragen buiten aangewezen archeologische zones waarbij de totale oppervlakte van de ingrepen in de bodem 1.000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3.000 m² of meer bedraagt, een archeologienota te worden aangeleverd. Het planvoornemen met een oppervlakte van ca. 0,91 ha en een ingreep op een oppervlakte van ca. 0,83 ha overschrijdt de gestelde oppervlaktegrenzen waardoor het opstellen van een archeologienota noodzakelijk is.

1.2 Administratieve gegevens

- *projectcode*: 2016 J 240
- *type onderzoek*: bureauonderzoek
- *onderzoekskader*: opstellen van een archeologienota voor de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning
- *betrokken erkend archeoloog*: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00055)
- *opdrachtgever*: Dedeyne Construct
- *naam plangebied*: Lange Winterstraat
- *plaats*: Anzegem
- *gemeente*: Anzegem
- *provincie*: West-Vlaanderen
- *kadastrale gegevens*: Anzegem, Afd 1, Sectie F, Nr(s) 757B/758B/759B/760A (figuur 1)
- *oppervlakte plangebied*: ca. 0,91 ha
- *Bounding box in lambertcoördinaten (X/Y)*:

X: 86.009	Y: 170.482
X: 86.229	Y: 170.306
- *Relevante termen thesauri*: bureauonderzoek, archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem
- *Uitvoeringstermijn*: 1-11 t/m 16/11/2016

figuur 1. Situering van het totale plangebied op de GRB-kaart met aanduiding van de kadasternummers. (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)

1.3 Archeologische voorkennis

Binnen het plangebied is tot heden nog geen eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd.

Tevens kan conform de webpagina geo.onroerenderfgoed.be vastgesteld worden dat het plangebied dan wel een gedeelte van het plangebied niet is opgenomen op de lijst van de vastgestelde archeologische zones, noch op de lijst met gebieden zonder archeologisch erfgoed. Het plangebied ligt niet in een gebied zonder archeologisch erfgoed zoals deze zijn vastgesteld in het Ministerieel besluit van 1 juli 2016.¹

1.4 onderzoeksoopdracht

1.4.1 Doelstelling

Het doel van dit vooronderzoek is na te gaan of er archeologisch erfgoed is bewaard in de bodem, wat de karakteristieken zijn en wat de bewaringstoestand is. Ook de waarde van de betreffende sporen dient te worden ingeschat. Eveneens wordt nagegaan in hoever de werken invloed zullen hebben op deze sporen. Indien noodzakelijk volgt hieruit een onderbouwd vervolgtraject, en dient

¹ <https://besluiten.onroerenderfgoed.be/besluiten/5968/bestanden/16752>

een programma van maatregelen te worden uitgeschreven met aanbevelen tot vervolgonderzoek of het voorstellen van maatregelen voor behoud *in situ*.

De specifieke doelstellingen binnen dit onderzoek zijn:

- het bepalen van de genese van het landschap waarbinnen het betreffende plangebied zich bevindt
- het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid of kans tot aanwezigheid van archeologische resten binnen het plangebied
- het identificeren en waarderen van de archeologische sporen: hierbij wordt de aard, bewaringstoestand en hun ouderdom in kaart gebracht, en deze gewaardeerd in hun ruimere omgeving (zowel geografisch als historisch)
- het afbakenen van eventuele verstoorde zones
- de impact van de voorziene werken op het mogelijk archeologisch erfgoed inschatten
- indien dit noodzakelijk zou blijken, het aanbevelen tot verdere onderzoeksstrategieën en/of het voorstellen van maatregelen voor behoud *in situ*

1.4.2 Wetenschappelijke vraagstelling

In het kader van het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

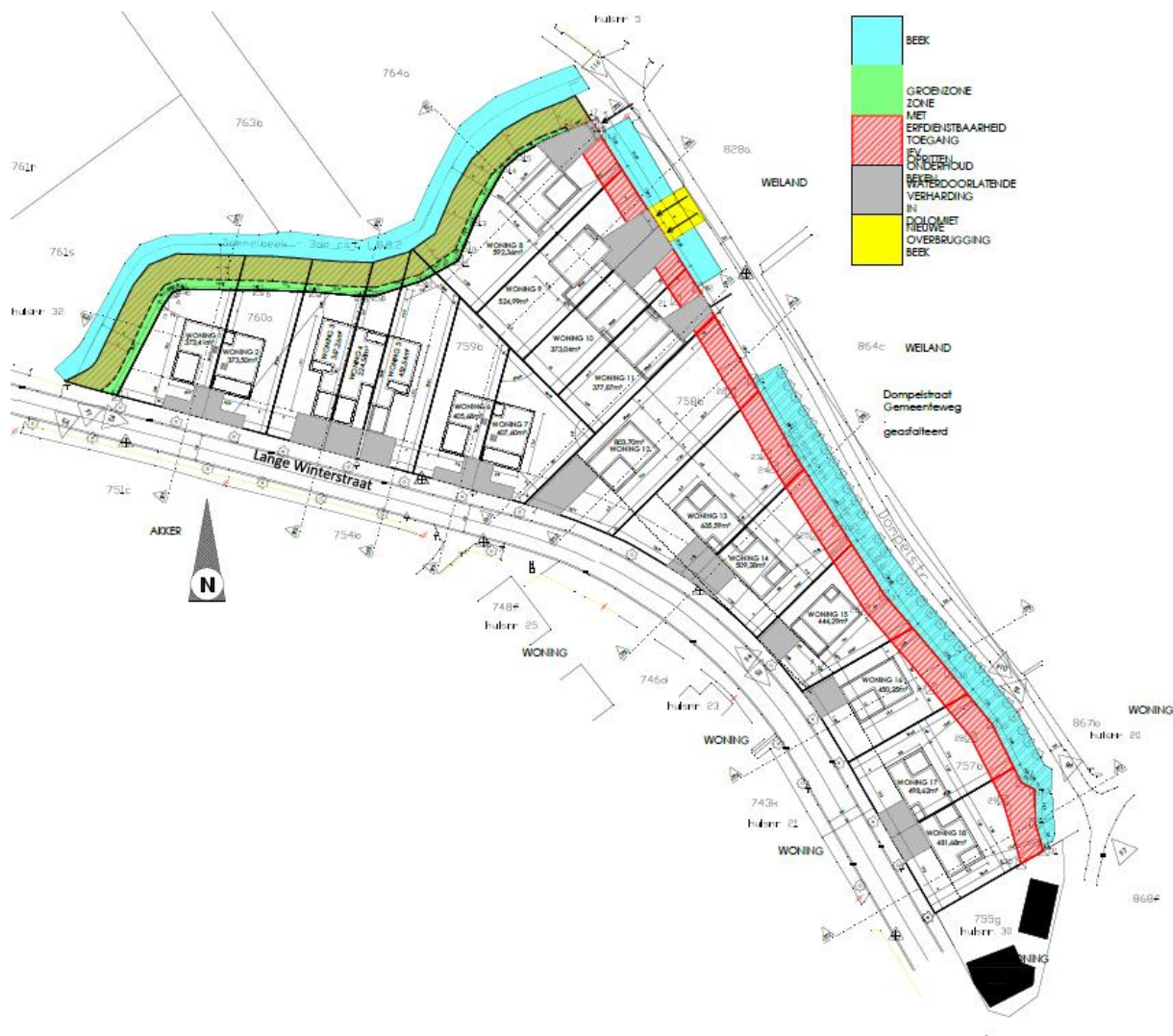
- Welke gegevens met betrekking tot landschappelijke en aardkundige waarden in het plangebied zijn reeds bekend?
- Welke gegevens met betrekking tot archeologische waarden in het plangebied zijn reeds bekend?
- Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik nu en wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?
- Wat is de gespecificeerde verwachting (alsmede de verwachte conservering en gaafheid) ten aanzien van nog onbekende archeologische waarden in het gebied?
- Zijn er in het gebied paleolandschappelijke eenheden bewaard en is er kans op het aantreffen van archeologische sites in dit landschap?
- Hoe kunnen archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties, ...) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten? Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?

1.4.3 Randvoorwaarden

Het onderzoek is uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog volgens de normen van de Code van Goede Praktijk.

1.4.4 Geplande ingreep

Ter plaatse van het plangebied wil de initiatiefnemer een herontwikkeling met een nieuwe verkaveling en overwelving van de Bosserbeek realiseren. Het verkavelingsplan bestaat uit 18 eengezinswoningen. Binnen het plangebied zal naast diverse groenvoorzieningen en waterbergingen, tevens de ontsluiting van de woningen op de openbare wegen voorzien worden. Figuur 2.

figuur 2. Het plangebied. Bron: Architectenbureau JO JANSSENS, dossier 201607, d.d. 20-9-2016.

De grondwerken in het kader van het planvoornemen houden de volgende handelingen in:

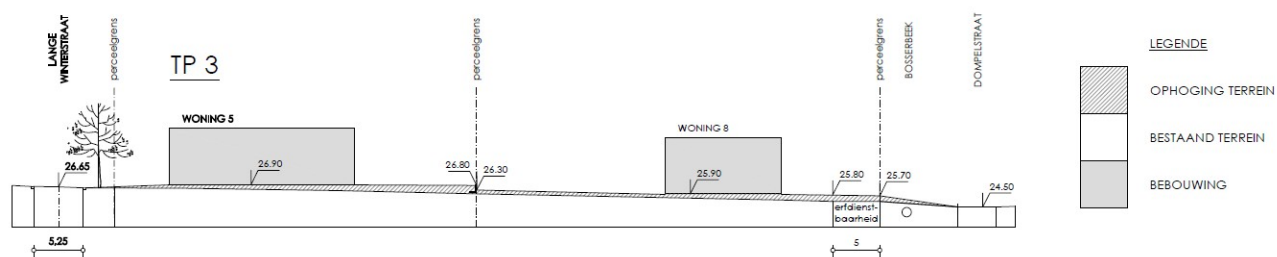
1. het bouwrijp maken van het plangebied met de aanleg van nutsvoorzieningen en ontsluitingen op de openbare wegen;
2. het bouwen van 18 wooneenheden;
3. het inrichten van de groenvoorzieningen. Deze vallen echter buiten voorliggend planvoornemen en zullen verder in deze nota ook niet behandeld worden.

1. bouwrijp maken van het plangebied met de aanleg van nutsvoorzieningen

Het plangebied zal in één fase bouwrijp gemaakt worden. Dit houdt in dat de openbare ruimte aangelegd wordt inclusief aansluiting op de bestaande riolering en de kabels en leidingen. De impact op de bodem ter plaatse van kabels en leidingen bestaat uit het vergraven van de bodem ten behoeve van een leidingsleuf. Deze zal naar verwachting ca. 60 cm breed zijn en een diepte bereiken van maximaal 80 cm. De aansluitingen op de riolering dienen rekening te houden met het gewenste

verval en de aankoppelpunten. Deze informatie is momenteel nog niet beschikbaar, maar naar verwachting zal de nieuwe riolering komen te liggen in rioolsleuven van 1 m breed en maximaal 1 m diep. Iedere woning zal haar eigen aansluiting krijgen op het bestaande rioleringsnet.

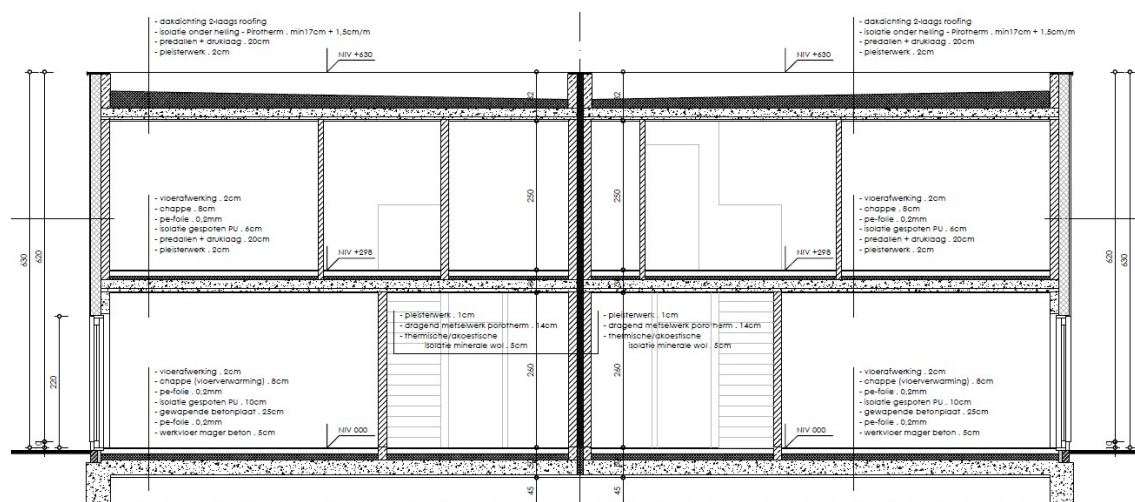
Daarnaast zal het plangebied genivelleerd worden. Dit houdt in dat per perceel het maaiveld nagenoeg waterpas wordt getrokken door het aanbrengen van grond, (figuur 3). Plaatselijk kunnen ophogingen ontstaan van 70 tot 80 cm. Aan de oostzijde zal een gemiddeld peil van 25,9 m +TAW aangehouden worden en voor de westzijde een peil van 26,9 m +TAW.

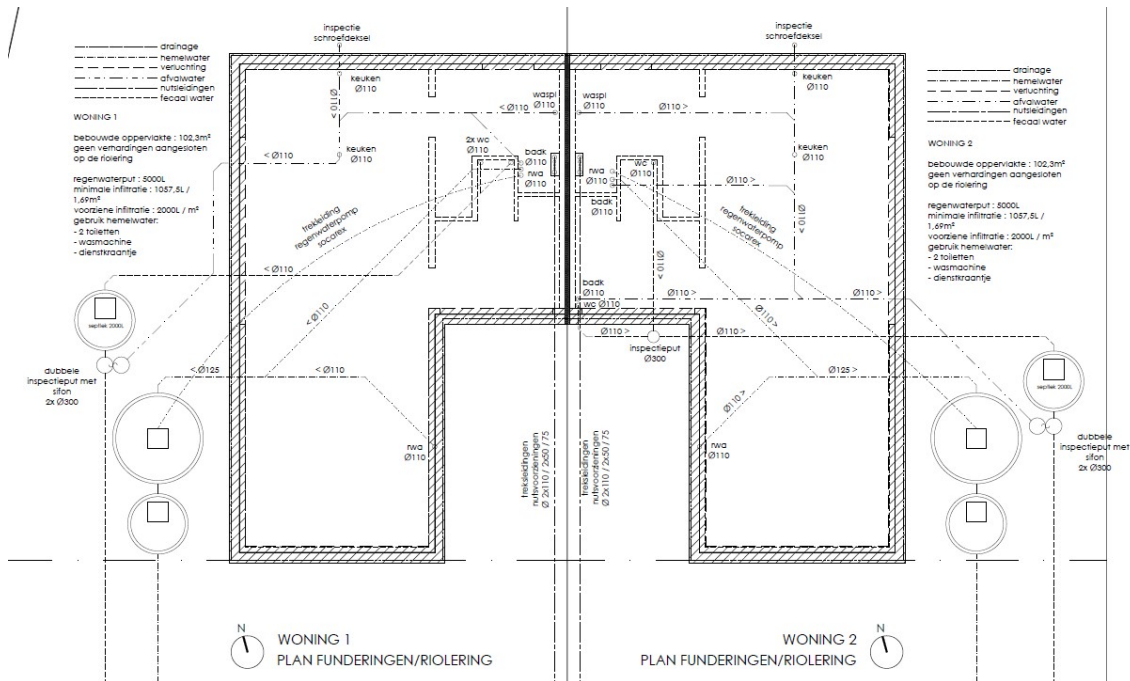
figuur 3. Terreinprofiel van planvoornemen. Bron: Architectenbureau JO JANSSENS, dossier 201607, d.d. 20-9-2016.

1. bouwen van 18 wooneenheden

De geplande woningen worden niet onderkelderd. De voorziene fundering zal eveneens minimaal zijn. Van woning 1 en 2 zijn de gedetailleerde bouwtekeningen bijgevoegd (figuur 4 en figuur 5). Daaruit blijkt dat de fundering bestaat uit smalle funderingssleuven van 70 cm breedte aan de buitenranden van de woningen. In het grondvlak van de woningen wordt slechts heel beperkt een fundering gemaakt. Op de fundering zal een betonplaat rusten waarop de woning verder opgetrokken wordt. In elk geval reikt de fundering tot een vorstvrije diepte van minimaal 80 cm beneden maaiveld.

figuur 4. Doorsnede van woning 1 en 2. Bron: Architectenbureau JO JANSSENS, dossier 201607, d.d. 20-9-2016.

figuur 5. Plattegrond (funderings- en rioleringsplan) van woning 1 en 2. Bron: Architectenbureau JO JANSSENS, dossier 201607, d.d. 20-9-2016.

1.5 Beschrijving van de werkwijze

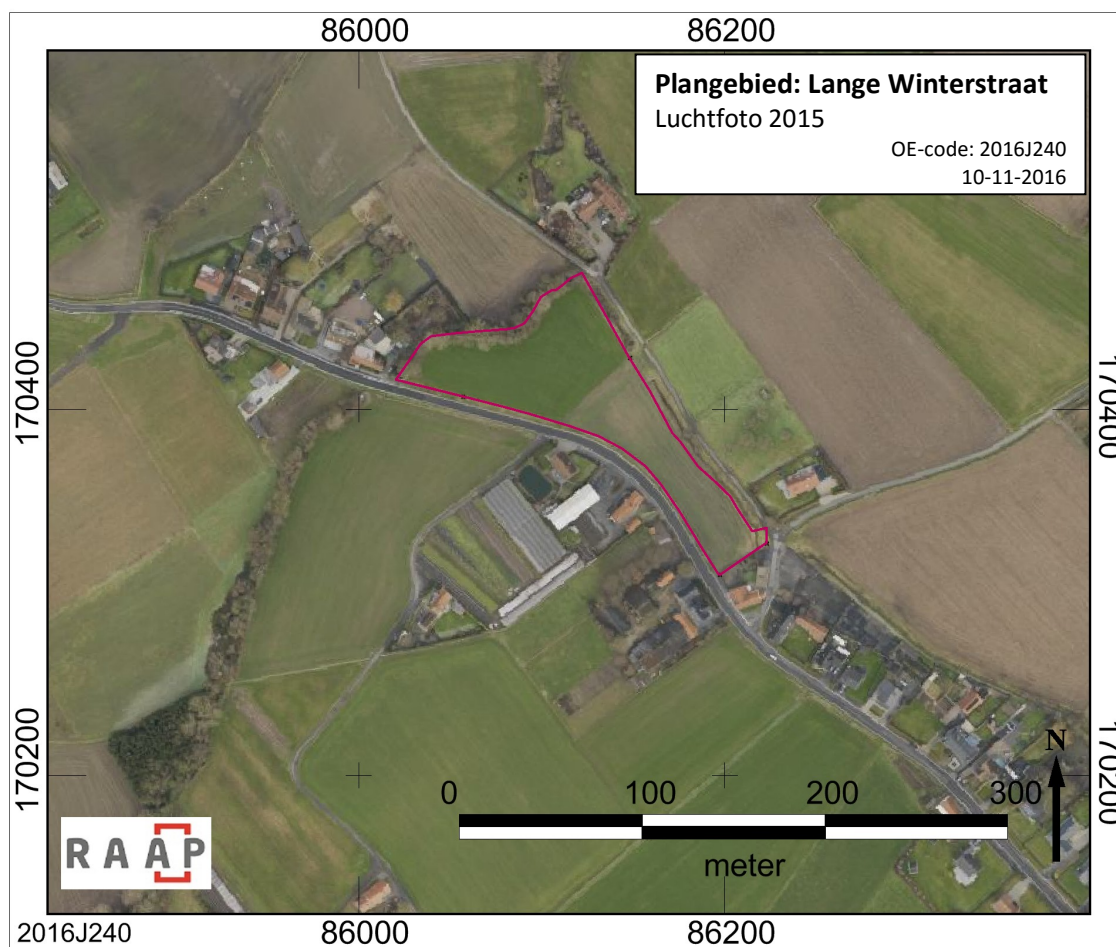
Voor de archeologienota werd gestart met een vooronderzoek door middel van een bureauonderzoek. Uit dit onderzoek werd duidelijk dat het gebied zich in een zone bevindt die gekenmerkt wordt door een lage densiteit aan bebouwing. Na afronding van het bureauonderzoek werd de afweging gemaakt of verder vooronderzoek noodzakelijk is geacht en welke onderzoekstrategie hiervoor aangewezen is. De bureaustudie leverde niet genoeg informatie op om de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van archeologische sites te staven zodat een gemotiveerde uitspraak kon worden gedaan over het al dan niet hoeven te nemen van maatregelen.

Echter, het uitvoeren van aanvullend Terreinonderzoek was in dit stadium niet mogelijk.

- omwille van juridische redenen: De gronden zijn momenteel nog niet in eigendom van de initiatiefnemer.
- omdat dit maatschappelijk en economisch onwenselijk is: het vergunningsproces verloopt bij dit project bijzonder moeizaam omwille van protest van omwonenden. Een eerste vergunningsaanvraag werd omwille van die reden al negatief beoordeeld. Omdat de slaagkans van dit project klein is, wenst de initiatiefnemer de kosten zoveel mogelijk te beperken, evenals het onderhandelingsproces met de eigenaar én het vergunningsproces niet verder te frustreren."

Deze archeologienota is dan ook opgesteld in een uitgesteld traject. Binnen deze archeologienota is enkel een bureaustudie opgenomen. De resultaten van deze studie vormen de basis voor een Programma van Maatregelen. Dit programma is een verder archeologisch traject onder de vorm van bijkomend vooronderzoek met ingreep in de bodem.

In het kader van de verdere planvorming zal in een gedeelte van het plangebied te zijner tijd aanvullend archeologisch vooronderzoek uitgevoerd moeten worden. Hierbij moet gedacht worden aan een landschappelijk en/of verkennend booronderzoek, een veldkartering en/of een proefsleuvenonderzoek. Een landschappelijk booronderzoek kan de gaafheid van de bodem aantonen en is de eerste stap naar onderzoek van steentijdsites. Op deze manier kunnen namelijk oude bodems worden waargenomen waarin er kans is tot het aantreffen van goed bewaarde steentijdvindplaatsen. Na dit onderzoek kan dan (indien daartoe aanwijzingen worden gevonden) verder gericht onderzoek gebeuren door middel van archeologische boringen, proefsleuven en/of opgravingen.

figuur 6. Luchtfoto (2015) met aanduiding van het plangebied. (bron: AGIV)

2 Verslag van de resultaten: bureauonderzoek

2.1 Methode

Dit bureauonderzoek dient om op basis van verschillende bronnen inzicht te krijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en het gebruik van het projectgebied en zijn omgeving in de loop van de tijd. Met behulp van deze gegevens wordt een specifieke archeologische verwachting opgesteld.

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een zone die gekenmerkt wordt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Daarvoor wordt bijzondere aandacht besteed aan relevante ecologische en aardkundige gegevens.²

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van cartografische bronnen. Op basis van historische kaarten kan immers inzicht worden verkregen in de evolutie van het gebruik van het betreffende gebied in de periode vanaf de (late) middeleeuwen tot heden. Aan de hand hiervan wordt het landgebruik en het daarmee gepaard gaande archeologische potentieel van het gebied in kaart gebracht. Ook kan via de kaarten informatie worden verkregen over eventuele bodemverstoringen die in het verleden hebben plaats gevonden.

Voor een groot aandeel van het kaartmateriaal werd de website Geopunt³ geraadpleegd. Geopunt is een centrale website die vrijwel alle bestaande geografische overheidsinformatie ontsluit. Zo werd voor het bekomen van de kadasterinformatie gebruik gemaakt van het Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen dat via deze weg door AGIV aangeboden wordt. De kaarten die specifiek binnen deze studie geraadpleegd werden wat topografie, landschap en bodemkunde betreft, zijn de topografische kaart, tertiair en quartair geologische kaarten, de bodemkaart, de potentiële bodemerosiekaart en het digitale terreinmodel Vlaanderen. De bodemkundige gegevens werden aangevuld met de informatie die beschikbaar gesteld wordt via de website Databank Ondergrond Vlaanderen.⁴ Voor het historische luik werden historische kaarten en luchtfoto's geconsulteerd via zowel Geopunt als Cartesius⁵. Cartesius is een online databank die kaartmateriaal en luchtfoto's van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de KBR (Koninklijke Bibliotheek van België) en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika bundelt. Daarnaast werd beroep gedaan op de Inventaris Onroerend Erfgoed⁶ voor de geschiedenis van de regio waar het projectgebied zich bevindt. De studie van het historische kaartmateriaal gaf geen aanleiding tot een verder archiefonderzoek of het inwinnen van aanvullend wetenschappelijk advies. De CAI (Centraal Archeologische Inventaris)⁷ was de belangrijkste bron van informatie wat betreft het archeologisch kader waarbinnen het projectgebied wordt geplaatst. Er kon geen bijkomende informatie gevonden worden over eventueel recenter archeologisch onderzoek in de nabijheid van het plangebied.

Voor het aanmaken van het kaartmateriaal werd het programma QGis gebruikt, een geografisch informatiesysteem. In de mate van het mogelijke werd zoveel mogelijk van het relevante

² Code van Goede praktijk (versie1.0), hoofdstuk 7.2.3, p. 49.

³ <http://www.geopunt.be>

⁴ <https://dov.vlaanderen.be>

⁵ <http://www.cartesius.be>

⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

⁷ <https://cai.onroerenderfgoed.be>

cartografische materiaal ingeladen in het programma om op deze manier zoveel mogelijk van het kaartmateriaal te genereren dat in deze bureaustudie gebruikt wordt. Hierbij werd telkens het projectgebied geprojecteerd of aangeduid op de onderliggende kaarten.

Daarnaast is literatuur geraadpleegd. Voor de geraadpleegde bronnen wordt verwezen naar de literatuurlijst. Aanvullend wetenschappelijk advies is niet ingewonnen. Noch is bijkomend archiefonderzoek uitgevoerd. Op basis van de studie van de historische kaarten was hiertoe geen aanleiding.

Voor de technische aspecten en de gegevens omtrent de werkzaamheden zijn de plannen en gegevens gehanteerd zoals ze zijn verkregen door Dedyene Construct. Deze zijn toegelicht door Sven Dedyene

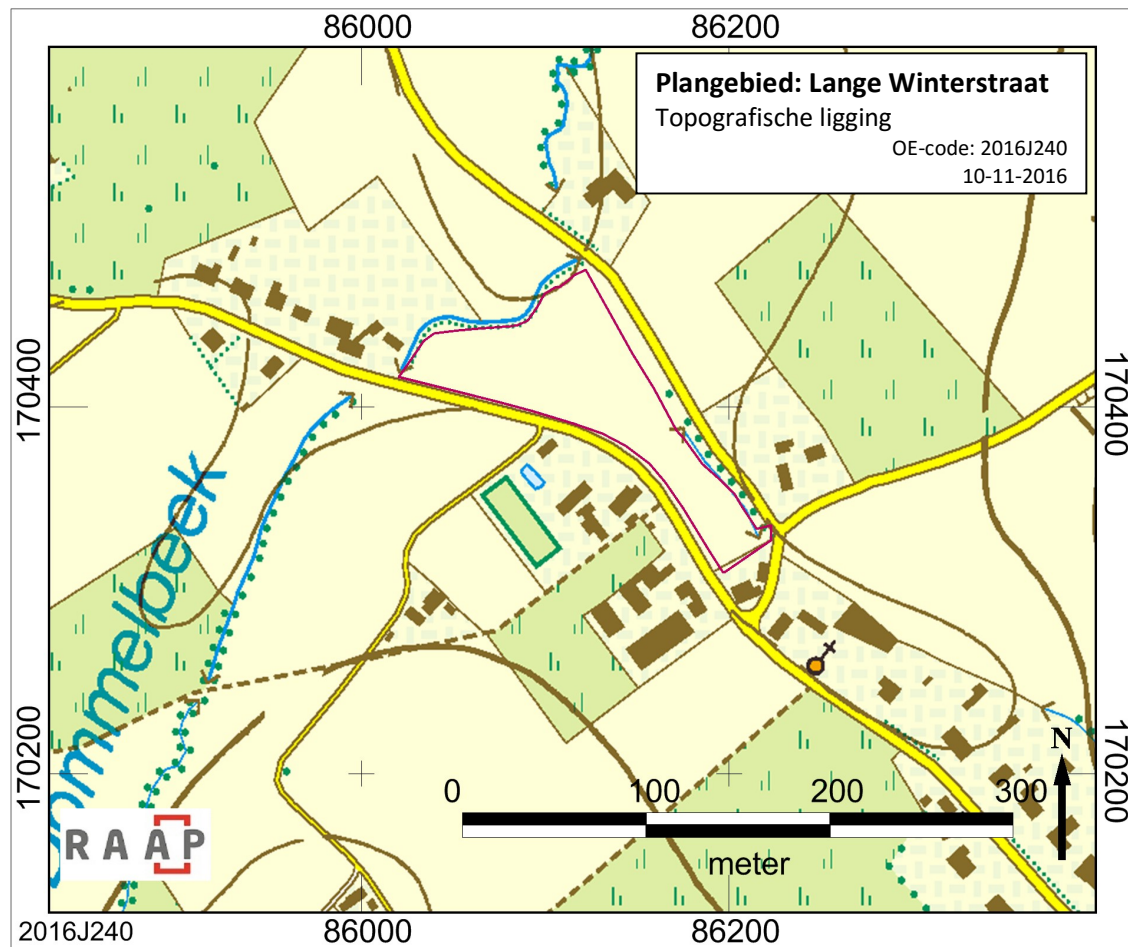
Het bureauonderzoek kent de volgende onderdelen:

- Beschrijven huidige situatie van het projectgebied
- Beschrijven van de toekomstige situatie en gedetailleerde beschrijving van de werken in de deelzone.
- Geologische en bodemkundige gegevens
- Historische gegevens
- Archeologische gegevens
- Invloed van de werken van de deelzone op het archeologisch erfgoed

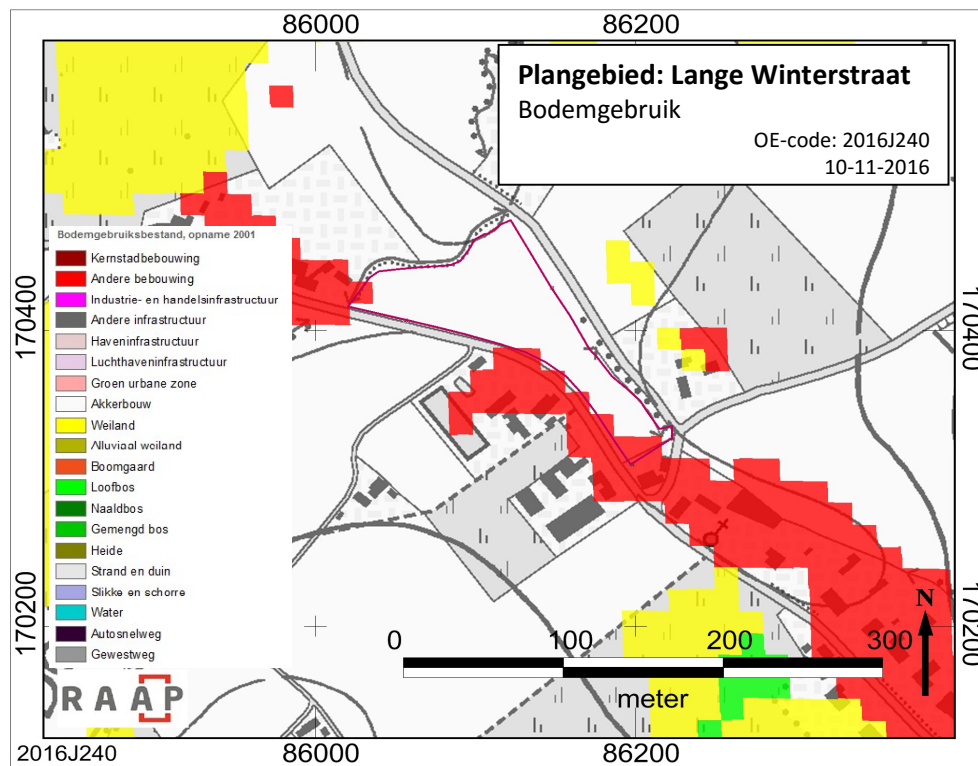
2.2 Geografische situering

Het plangebied ligt binnen de gemeente Anzegem, noordwestelijk van de kern van Anzegem. Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrensd door de Lange Winterstraat, aan de oostzijde door de Korte Winterstraat, aan de noordzijde door de Dompelstraat en Bosserbeek en aan de westzijde wordt het plangebied begrensd door de Dommelbeek (figuur 7).

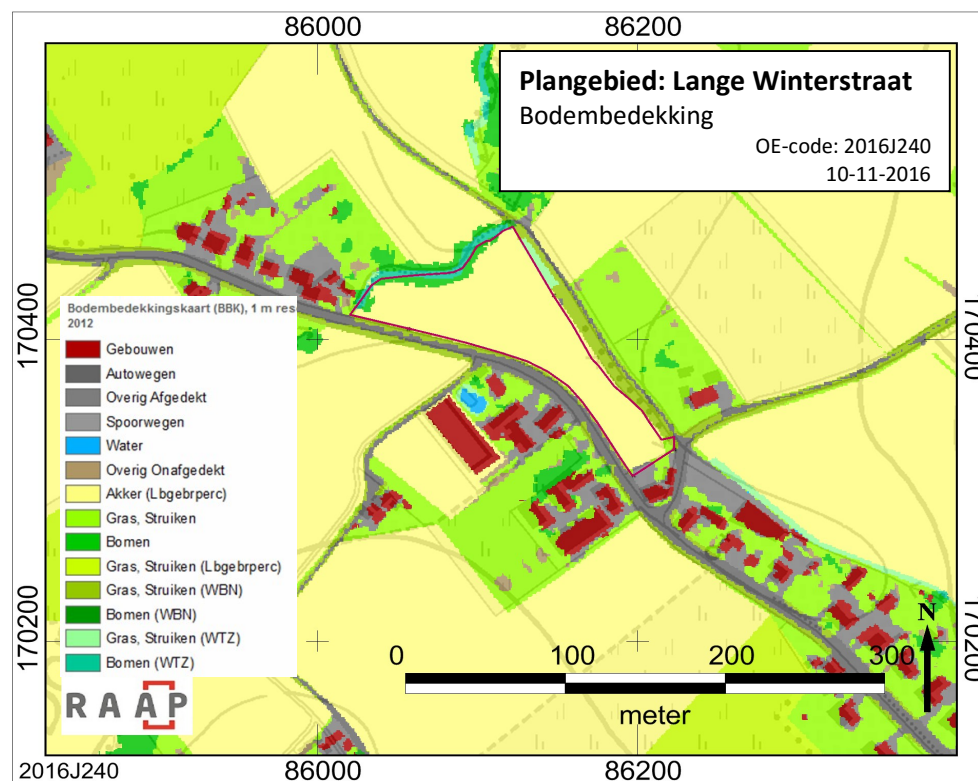
Het plangebied is volgens de bodemgebruikskaat en de bodembedekkingskaart volledig onbebouwd in gebruik als agrarische zone (figuur 8 en figuur 9). Langs de noord- en westrand van het plangebied is een groenzone aangegeven. Dit is de groenzone langs de beken.

figuur 7. Topografische kaart met aanduiding van het plangebied. (bron: NGI)

figuur 8. Bodemgebruikskartaat. (bron: AGIV)

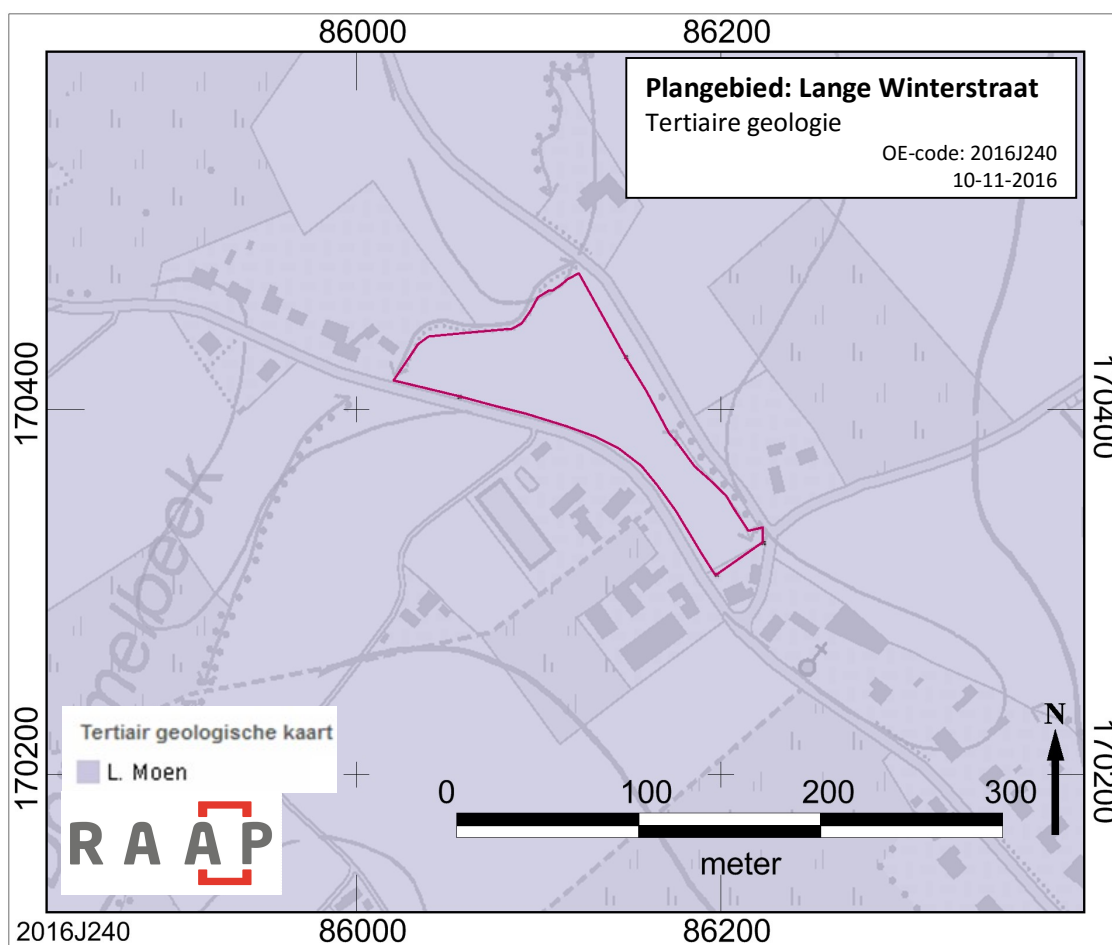
figuur 9. Bodembedekkingskartaat. (bron: AGIV)

2.3 Aardkundige gegevens

2.3.1 De Tertiair geologische bodem

Tijdens het Tertiair (66-2,6 Ma BP) werden door de zee verschillende lagen afgezet in de ondergrond. Ongeveer 56 Ma BP begon na een langdurige erosiefase van het Europese continent de zeespiegel langzaam te stijgen en vormden zich uitgestrekte relatief ondiepe lagunes. Deze zeespiegelstijging viel samen met het Paleoceen-Eoceen Thermisch Maximum, een periode van globale opwarming. In de lagunes werden afhankelijk van de afstand tot het vasteland mariene kleien dan wel meer zandige en grindige sedimenten afgezet.

Volgens de Tertiair geologische kaart van Vlaanderen (figuur 10) ligt het plangebied in een zone waar de diepere ondergrond wordt gevormd door de Tertiaire Formatie van Kortrijk, Lid van Moen. De Formatie van Kortrijk is een mariene formatie en bestaat vooral uit kleiige sedimenten. Deze zijn in een relatief diepe continentale zee afgezet onder subtropische klimaatomstandigheden en een zeer hoge zeespiegelstand. De klei van het Lid van Moen wordt vaak aangeduid als 'magere klei' en is doorgaans grijs van kleur, klei tot silt, kleihoudend met stevige kleilagen. In deze klei worden vaker *Nummulites planulatus* aangetroffen.

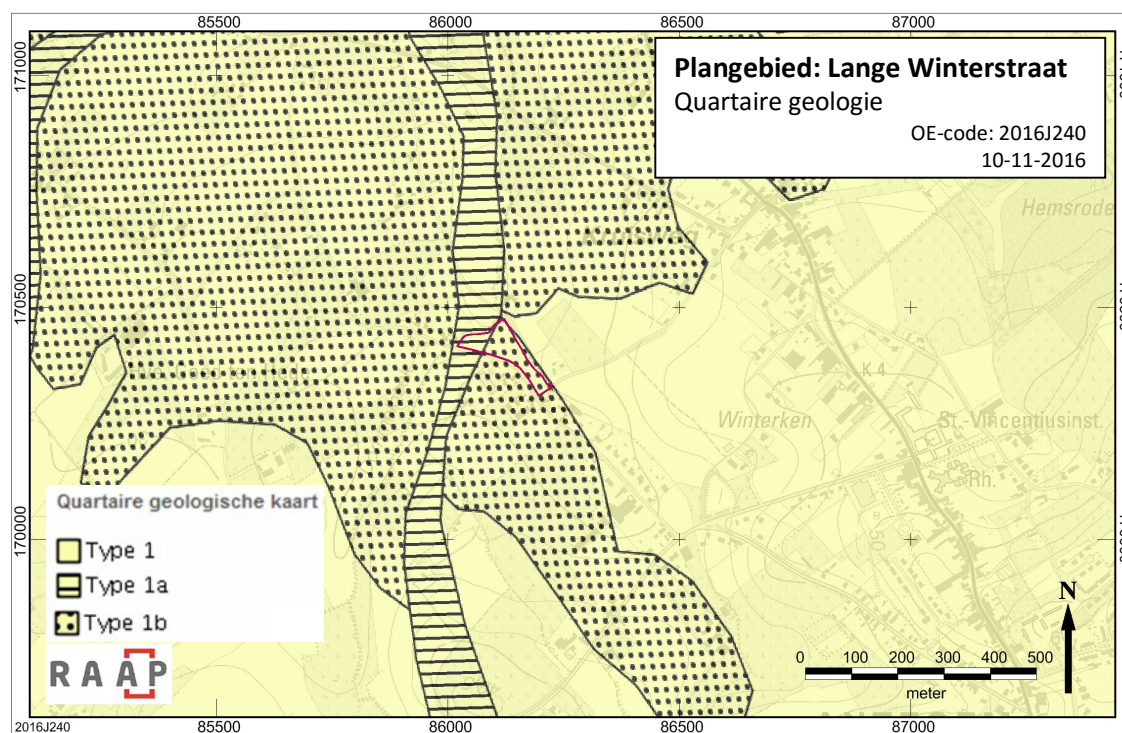

figuur 10. Tertiair geologische kaart geprojecteerd op de GRB-kaart. (bron: DOV, Groot-schalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)

2.3.2 De Quartair geologische bodem

Het plangebied ligt in de Vlaamse leemstreek, ruim 1,5 km ten noorden van het alluviale dal van de Schelde. Het plangebied wordt volgens de Quartair geologische kaart (figuur 11) overwegend gekenmerkt door profieltype 1b. Het uiterste noordwestelijke puntje van het plangebied is gekarteerd als profieltype 1a.

Profieltype 1b betekent dat de Quartaire afzettingen hier bestaan uit een sequentie van Holocene en/of Tardiglaciale eolische afzettingen (b) bovenop de Pleistocene sequentie (1). Profieltype 1a betekent dat de Quartaire afzettingen hier bestaan uit een sequentie van Holocene en/of Tardiglaciale fluviatiele afzettingen (a) bovenop de Pleistocene sequentie op fluviatiele Laat-Pleistocene afzettingen uit het Weichseliaan (1).

figuur 11. Quartair geologische kaart geprojecteerd op de GRB-kaart. (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)

De eolische afzettingen in Vlaanderen worden opgedeeld in dominant zandige afzettingen en siltige afzettingen. Die laatste zijn de lössafzettingen en bestaan uit grotendeels silt dat door de wind in suspensie is vervoerd. Bij de dominant zandige afzettingen varieert de textuur van zand tot zandleem.

Na het (sub)tropische milieu van het Tertiair, wordt vanaf circa 2,4 miljoen jaar BP de periode van het Kwartair (onderverdeeld in Pleistoceen en Holocene) gekenmerkt door een afwisseling van koude en warme fasen, de glacialen (ijstijden) en interglacialen (tussenijstijden). Tijdens met name de diverse glaciële koudefasen vonden er door de geringere vegetatiebedekking in combinatie met de permafrost grootschalige landschappelijke veranderingen plaats als gevolg van massabeweging en bodemerosie langs hellingen, intensieve erosie en sedimentatie in beek- en rivierdalen en de

afzetting van (niveo)eolische leem. In de Tertiaire fase werden meer of mindere diepe dalsystemen uitgesleten. Ook de reliëfstructuur rondom het plangebied zal reeds in het Tertiair, nadat de zee definitief was verdwenen en het land verder werd opgeheven, in aanleg zijn gevormd.

De Tertiaire afzettingen binnen het onderzoeksgebied zijn tijdens met name het laatste glaciaal, het Weichseliaan (116.000-11.500 BP), afgedekt door een dik leempakket. Het leemsediment, ook wel löss genoemd, is vanuit het destijds droge Noordzeebekken door de overheersende noordwestelijke wind aangevoerd. Terwijl het zwaardere zand als dekzand in Laag-België werd afgezet, bedekten de fijnere leemdeeltjes Midden-België.

De Pleistocene eolische leem behoort tot de Formatie van Gembloux. De afzettingen binnen deze formatie kunnen een complexe opbouw vertonen. Ze zijn enerzijds samengesteld uit een alternatie van (secundaire) hellingsafzettingen en (primaire) eolische afzettingen en anderzijds als een opeenvolging van hellingsafzettingen. Onder hellingsafzettingen verstaan we een combinatie van massabewegingafzettingen en afspoelingsedimenten door erosie. Afspoelingsedimenten zijn de zogenaamde colluviale afzettingen. Er worden binnen de formatie drie leden onderscheiden, namelijk het Lid van Hainaut, het Lid van Hesbaye en het Lid van Brabant. De jongste lössafzettingen van het lid van Brabant bestaan uit zeer homogene, geelbruine, goed gesorteerde leemafzettingen. Secundaire colluviale afzettingen uit het Holoceen behoren formeel niet tot de formatie van Gembloux.

Het Hesbayaan was een koude, zeer vochtige periode met veel neerslag tussen 116.000 en 73.000 BP. De afgezette eolische leem werd ten gevolge van deze neerslag door smeltwaters herwerkt, zodat men over niveo-eolische leem spreekt. Meestal kreeg men hierdoor uit deze eerste periode van de Weichsel-ijstijd een afwisselende afzetting van leem en (leemrijk) zand. Deze afwisseling van zand en leem uit het vroege Weichselien wordt ook wel Haspengouw Leem genoemd.

Het Brabantiaan was een tweede zeer extreem droge en uiterst koude, hypererglaciale fase van het Weichselien (het Pleniglaciaal, 73.000-14.500 BP). Vanwege de zeer droge milieuomstandigheden bleef de eolische leem grotendeels ter plaatse. Deze jongste eolische leemafzetting wordt in België Brabant Leem genoemd en is oorspronkelijk kalkrijk afgezet. De leem werd tijdens het Holoceen tot enkele meters beneden het maaiveld ontkalkt. Hierdoor omvat het Brabant Leem een ontkalkt gedeelte en een onderliggend kalkrijk gedeelte.

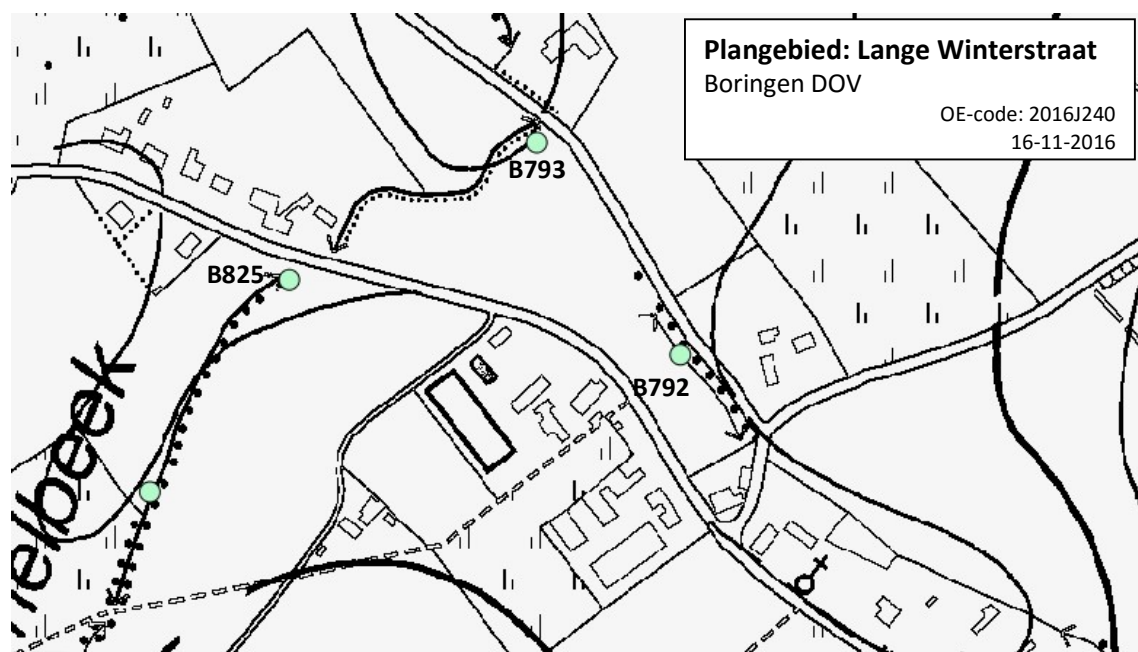
Tussen het lid van Hesbaye en het lid van Brabant heeft zich een verbetering van het klimaat voorgedaan waardoor er zich een dunne bodem, de bodem van Kesselt, heeft kunnen ontwikkelen. Getuigen van deze verdroging zijn tevens de gebroken (door vorstwerking) Tertiaire keitjes aan de basis van het lid van Brabant.

Met de klimaatsverbetering tijdens het Holoceen maakte de open, periglaciale landschapsstructuur van het Weichselien plaats voor een meer gesloten, structuur met een beduidend dichtere, warmteminnende vegetatie. Het vochtigere klimaat zorgde tevens voor een stijging van de grondwaterspiegel. Door de dichte vegetatiebedekking nam de erosie- en sedimentatie aan het begin van het Holoceen snel in intensiteit af. Tegelijkertijd vond er door percolerend koolzuur- en humuszuurhoudend regenwater de eerder genoemde ontkalking van de top van de Brabant Leem plaats. Aan deze geo(morfo)logische gezien stabiele fase kwam een einde met de introductie van de landbouw door de mens. Op plaatsen waar de met lössleem bedekte hellingen ten behoeve van akkers van hun natuurlijke vegetatie werden ontdaan zal in meer of mindere mate weer

bodemosie vergelijkbaar met de natte fase van het Weichselien zijn gaan optreden. Vanaf dat moment gat er steeds meer helingerosie optreden en ontstaan meer of minder dikke pakketten secundaire colluviale leem aan de voet van hellingen en in beek- en droogdalen.

2.3.3 Beschikbare data Databank Ondergrond Vlaanderen

Met behulp van de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV) zijn drie reeds uitgevoerde diepe boringen nabij het plangebied opgevraagd. Het betreft de boringen B792, B793 en B825. Deze boringen liggen langs de randen van het plangebied nabij de Dommelbeek en de Bosserbeek (figuur 12). Studie van de drie boringen levert echter niets op, aangezien de boringen volgens de bijbehorende rapportages niet beschreven zijn.

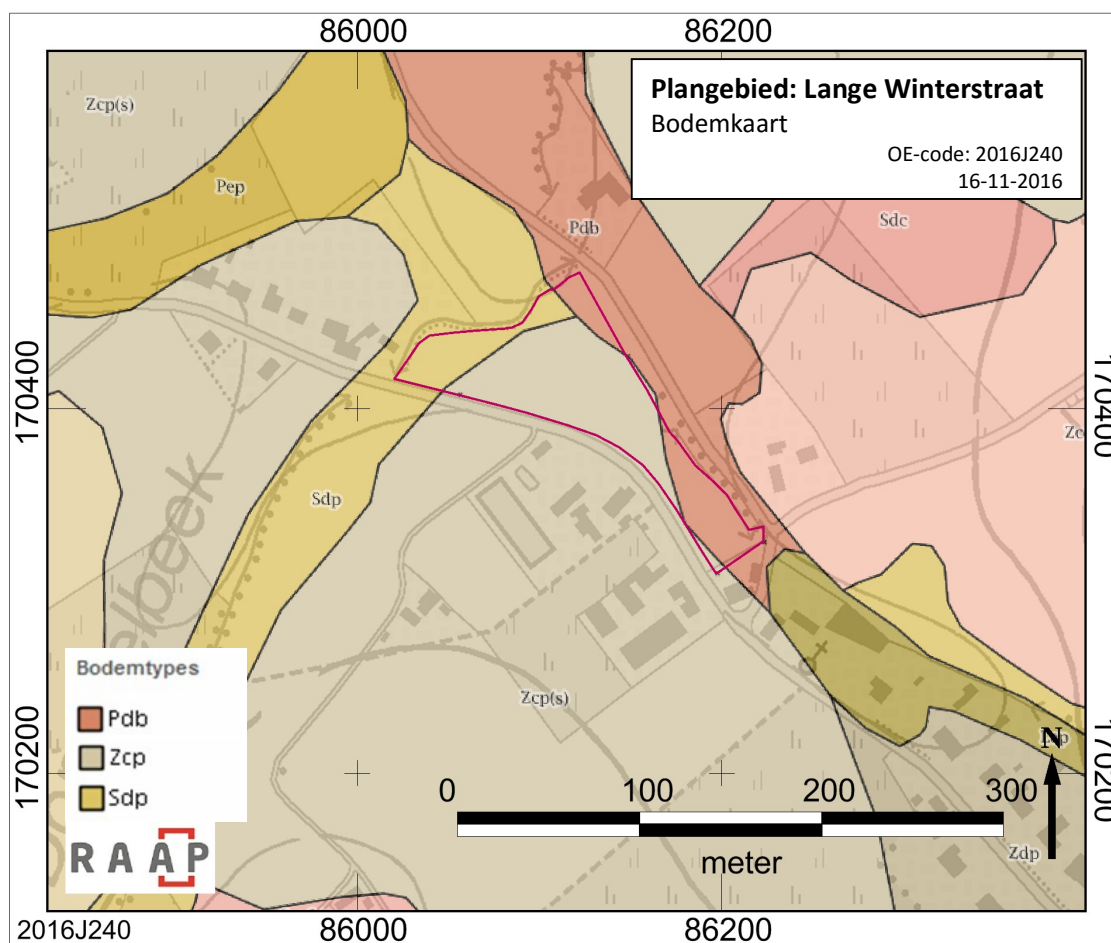

figuur 12. Boringen DOV. (bron: DOV)

2.3.4 Bodemkundige gegevens

Met de overgang naar het warmere Holoceen, de huidige tussenijstijd, vonden er geen belangrijke natuurlijke wijzigingen van het laat-Pleistocene reliëf meer plaats binnen het plangebied. Het werd warmer en vochtiger, waardoor het vegetatiedek zich uitbreidde en de bodemosie beperkter werd. Door deze klimaatsverbetering kon bodemvorming optreden. De ruimtelijke verspreiding van de verschillende bodemeenheden is in hoge mate gerelateerd aan de geologische en geomorfologische opbouw van het landschap. Daarnaast hangt de ontwikkeling van de bodemtypen samen met de aard van het moedermateriaal, het klimaat en de hydrologische omstandigheden.

De bodems in het onderzoeksgebied zijn ontwikkeld in de Pleistocene eolisch lössleem. Volgens de bodemkaart van Vlaanderen (figuur 13) komen binnen het plangebied drie bodemtypen voor: (van oost naar west) Pdb, Zcp(s) en Sdp.

figuur 13. De bodemkaart geprojecteerd op de GRB-kaart. (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)

De eenheid Pdb bestaat uit matig natte lichte zandleemgronden met zwak ontwikkelde textuur B horizont. De bovengrond is bruin tot donker grijsbruin. Onder de Ap horizont op ongeveer 30 cm diepte wordt de kleur grijsbruin. Op ongeveer 50 cm diepte is het materiaal bruingrijs met roestverschijnselen. In het profiel komen afwisselend mooi gestratificeerde kleiige en zandige laagjes voor. Sommige cartografische eenheden hebben een kleisubstraat, in andere eenheden duikt Pleistoceen zand op vanaf 40-60 cm. In alle gevallen domineert dieper dan 70 cm de grijze kleur en nemen de roestverschijnselen geleidelijk af. Er is enige wateroverlast in de winter; de normale kalkhoudende Pdb gronden weerstaan goed aan zomerdroogte. De bodems met een Pleistoceen zandsubstraat zijn kalkloos, gevoelig voor structuurverval en droogtegevoelig in de zomer. Het zijn gemakkelijk te bewerken bodems; matig geschikt voor veeleisende teelten. Ze vertegenwoordigen een potentieel voor het verbouwen van ruwe groenten.

De eenheid Zcp bestaat uit matig droge zandgronden zonder profielontwikkeling. Deze matig droge zandige gronden zijn gekenmerkt door een bouwvoor die ontwikkeld is in kalkrijk stroomzand, anderzijds vindt men de ze op kalkvrije zanden. Onder de bouwvoor is het materiaal geelbruin tot bleekbruin; vanaf 60-70 cm noteert men roestverschijnselen. In de zomer lijden deze gronden aan

verdroging. Ze zijn gevoelig voor verstuing. Het zijn betrekkelijk arme bodems, die een sterke bemesting vragen voor minder eisende zomergewassen. Ze komen slechts lokaal voor.

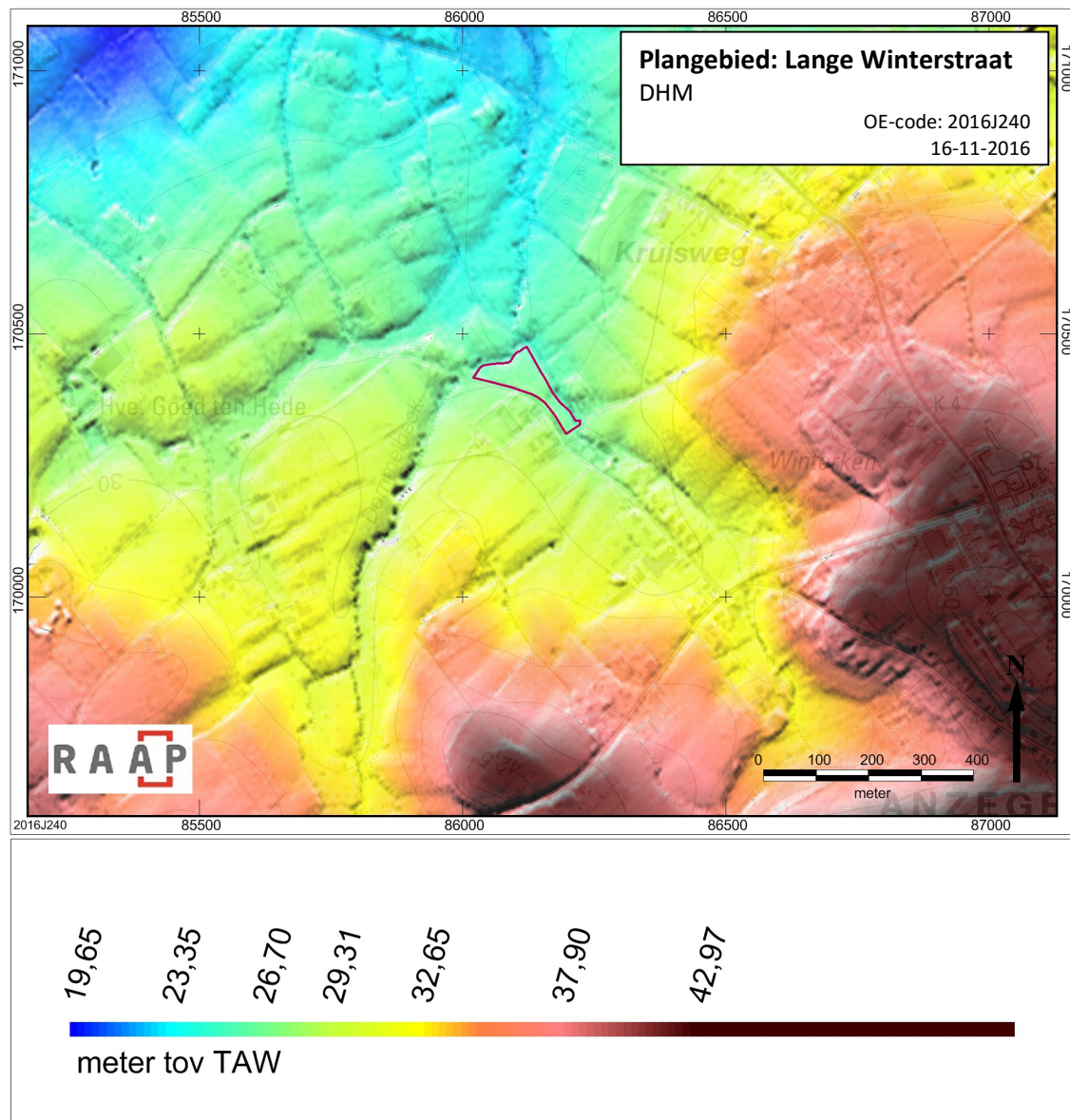
De eenheid Sdp bestaat uit matig natte gronden op lemig zand zonder profielontwikkeling. Behalve onder bos waar de Ap afwezig is, is onder landbouwgrond de bouwvoor 30-40 cm dik en donker grijsbruin. De roestverschijnselen beginnen op 40-60 cm. De waterhuishouding is goed in de zomer, plaatselijk te nat in de winter, vooral op de substraatseries. De bodems behoren tot de goede zandgronden, eveneens geschikt voor weide. In de bloementeel is deze serie zeer geschikt voor begonia. In West-Vlaanderen worden deze bodems thans veel gebruikt voor het verbouwen van ruwe groenten.

2.3.5 Topografie

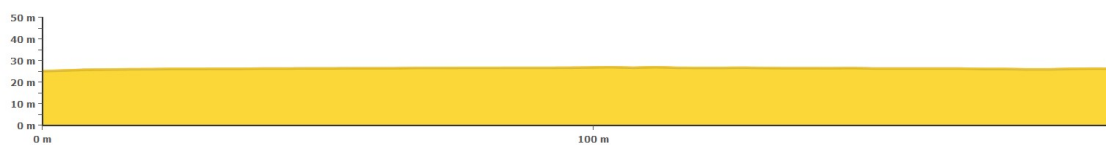
De studie van het digitaal hoogtemodel Vlaanderen (DHM, figuur 14) onderschrijft de geomorfologische en landschappelijke ligging. Het plangebied ligt relatief laag in het landschap, in en op de rand van beek- en droogdalen. Ten zuidoosten van het plangebied is een hogere gelegen terras of plateau zichtbaar. Hierop is de kern van Anzegem gelegen. Dit plateau wordt door diverse beken en dalen afgewaterd en doorsneden, waarvan de Bosserbeek die pal noordelijk van het plangebied stroomt en de Dommelbeek die pal westelijk van het plangebied stroomt, er twee van zijn. Het plangebied ligt op de samenvloeiing van beide beken en dalen. Meer naar het noordwesten vloeien deze beken samen met nog meer waterlopen. Dit zijn de laagste terreindelen van de DHM-uitsnede. Het plangebied zelf is relatief vlak (figuur 15) en heeft een gemiddelde hoogte van 25 à 26 m +TAW. Microreliëf binnen het plangebied wordt niet aangetroffen.

2.3.6 Erosie

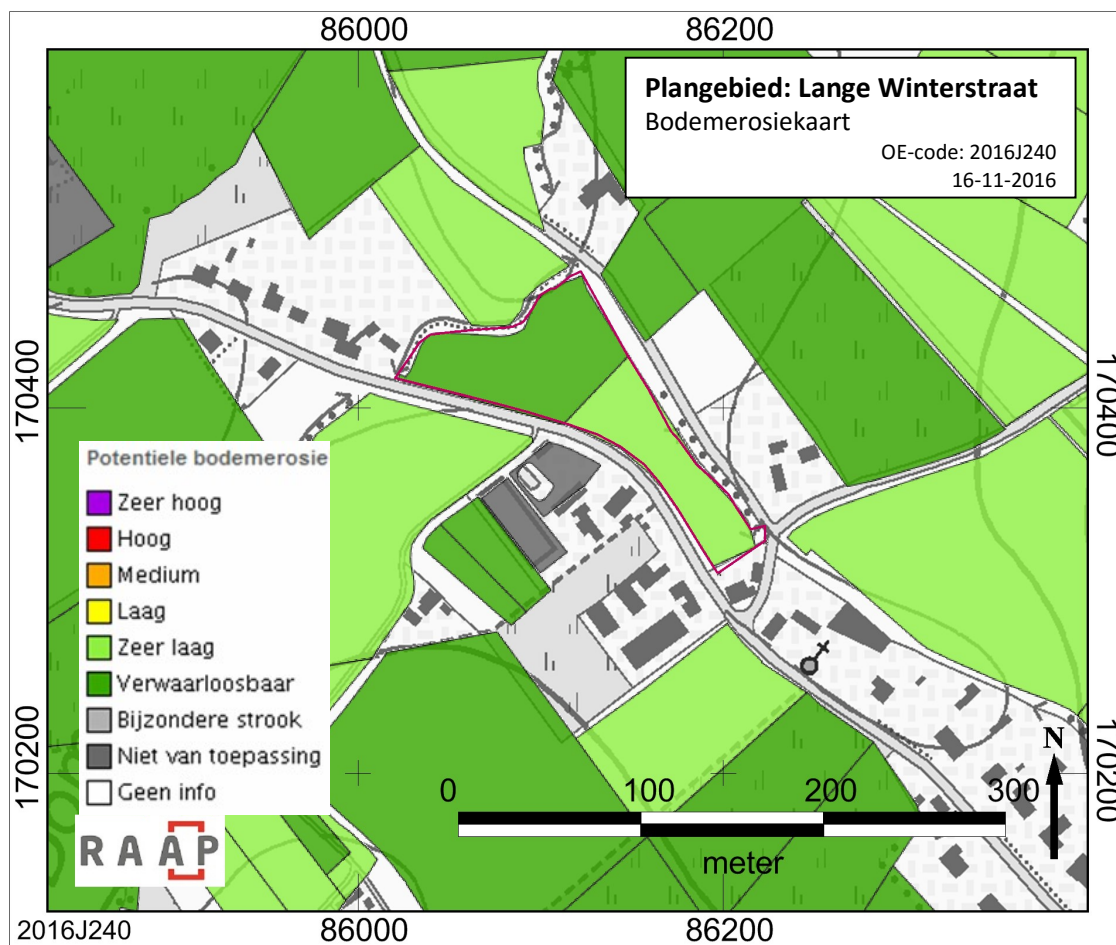
De bodemerosiekaart (figuur 16) laat zien dat het gekarteerde deel van het plangebied een lage tot verwaarloosbare erosiegevoeligheid kent. Dit is evident voor vlakke gebieden in de zin van hellingerosie. Gezien de landschappelijke ligging is het echter wel mogelijk dat erosie heeft plaatsgevonden. Het plangebied ligt immers aan de voet van een dalhelling waardoor er sedimenten geërodeerd kunnen zijn, maar waardoor tevens sedimenten afgezet (in bijvoorbeeld een daluitspoelingswaaier) kunnen zijn.

figuur 14. Digitaal hoogtemodel van het plangebied geprojecteerd op de GRB-kaart. (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)

figuur 15. Hoogteverloop van de west-oost doorsnede (in het noordelijke gedeelte van het plangebied). (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV, Geopunt)

figuur 16. Erosiekaart geprojecteerd op de RGB-kaart met aanduiding van het plangebied. (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)

2.4 Historische gegevens

Het plangebied ligt ten noordwesten van de kern van Anzegem. De benaming wordt door Gysseling verklaard met een Germaanse oorsprong als *Ansuwaldinga haim* “woning van de lieden van Ansuwald”. De benaming Ansuwald wordt verklaard door de samenvoeging van *ansu* “god” en *walda* “heerser”. De oudste vermelding van Anzegem wordt in de 11de eeuw geplaatst. Er zijn bronnen die de oudste vermelding in 960 plaatsen, maar deze zijn weinig betrouwbaar. De oudste betrouwbare vermelding dateert uit 1036 (Ansoldinghem).⁸

De oudste cartografische weergave van de omgeving van het plangebied en Anzegem⁹ is teruggevonden op een figuratieve kaart van eind 17de eeuw (figuur 17). De cartograaf is Nicholas Visscher. Deze kaart is niet als een topografische kaart te hanteren. Zo is bijvoorbeeld de kaartschaal niet maatvast en zijn ook onderlinge verhoudingen en afstanden niet altijd correct. Maar de kaart

⁸ Gysseling 1960

⁹ Studie via de website www.cartesius.be.

geeft een globale weergave van de toenmalig bestaande kernen waarbij eveneens een aantal bijzondere objecten is opgenomen, zoals kerken, bijzondere molens of kastelen. Op deze kaart is de kern van Anzegem reeds aangeduid.

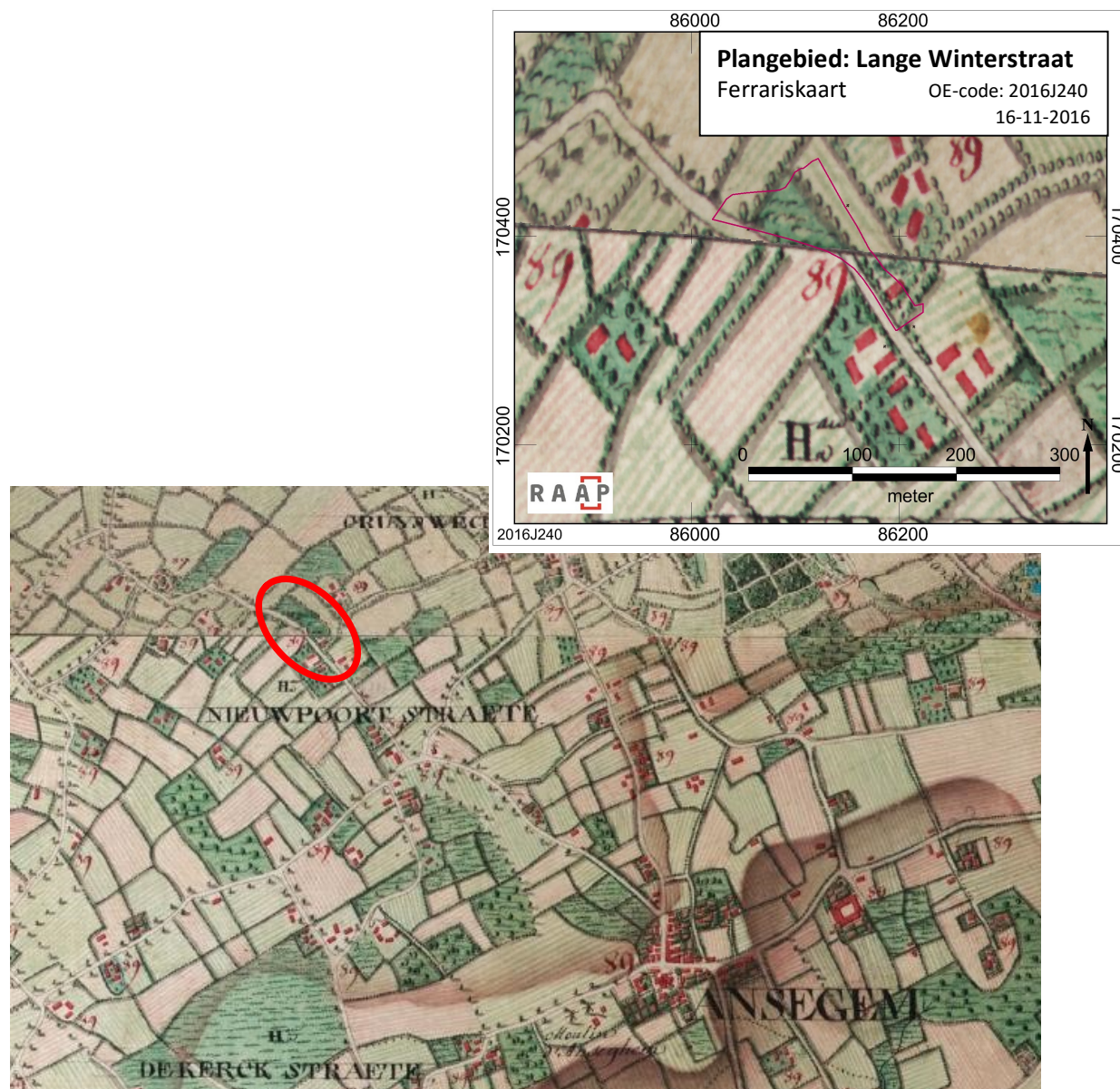
figuur 17. Uitsnede van een figuratieve kaart van eind 17de eeuw. Anzegem (Aseghem) is reeds aangegeven en het plangebied is met een ster globaal aangeduid. (bron: Cartesius)

Het plangebied en de directe omgeving wordt voor het eerst duidelijk afgebeeld op de Ferrariskaart van ca. 1777. Tussen 1771 en 1778 is onder leiding van Joseph de Ferraris, generaal bij de Oostenrijkse artillerie en veldmaarschalk in de Oostenrijkse Nederlanden de eerste systematische en grootschalige kartering uitgevoerd. En dit zowel in “België” als in heel West-Europa. Elk gebouw (boerderij, kerk, kasteel, molen), rivieren, bossen, maar ook hagen, poelen of grachten tot galgen toe, zijn daarbij vastgelegd. De Ferrariskaarten geven de gedetailleerde toestand van de Zuidelijke Nederlanden weer, net voor het begin van de Industriële Revolutie en het einde van het Ancien Régime, toen het landschap nog niet veel verschilde van het landschap vanuit de middeleeuwen.

Op de uitsnede van de Ferrariskaart (figuur 18) zien we dat het plangebied in een landelijk gebied ligt. Langs de wegen liggen hier en daar wat plukjes bebouwing (kleine gehuchtjes en boerenerven). Direct ten zuiden van het plangebied ligt ook zo’n plukje bebouwing waarbij één van de gebouwen in het uiterste zuidelijke puntje van het plangebied is ingetekend. Waarschijnlijk betreft het de oude bebouwing die op de hoek van de Lange en Korte Winterstraat ligt (of heeft gelegen) en net buiten het plangebied ligt.

De percelen in de rest van het plangebied (en in de omgeving ervan) zijn bijna zonder uitzondering in gebruik als grasland. De Ferrariskaart lijkt ook de bodemgesteldheid en bodemvochtigheid weer te geven. Middels een arcering worden natte graslanden en/of broekgebieden aangeduid. De graslanden binnen het projectgebied, maar ook in de directe omgeving zijn als zodanig gearceerd,

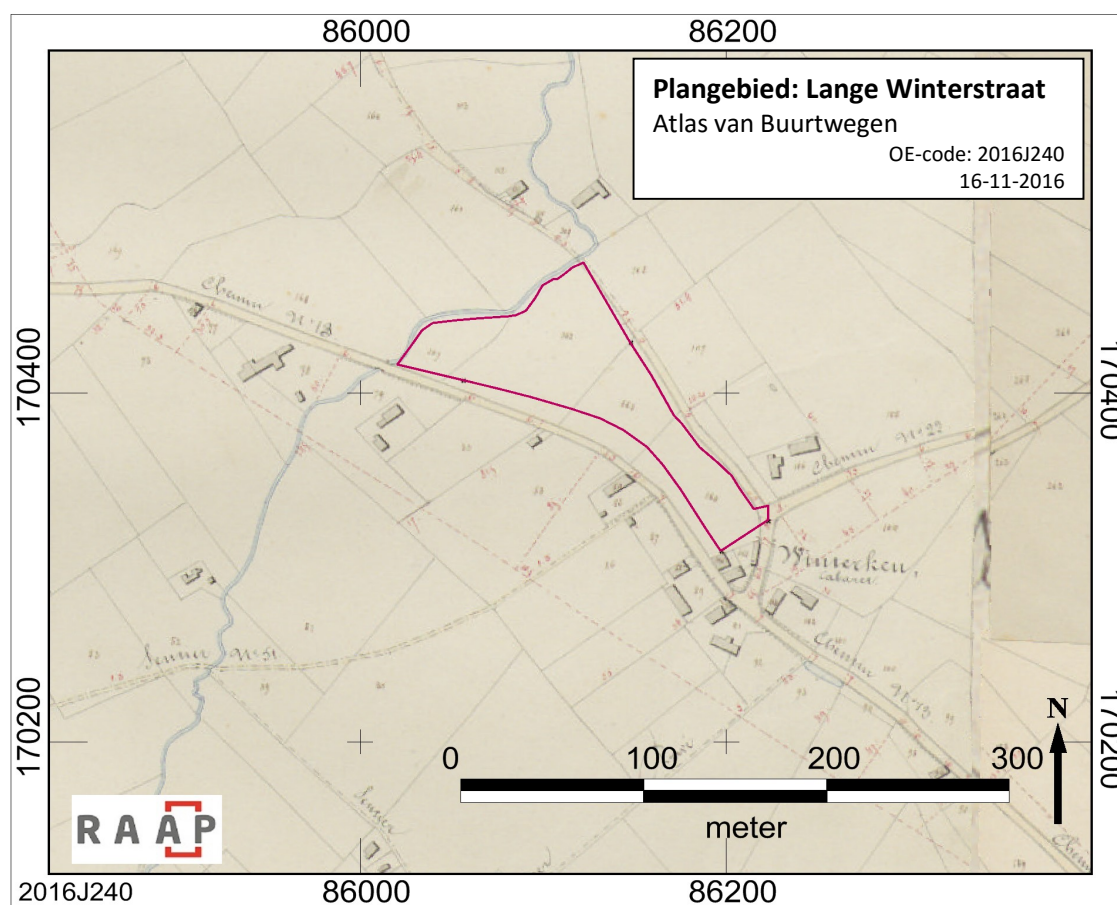
wat wijst op een nat(ter) en lager gelegen gebied. Het wegenpatroon is nagenoeg onherkenbaar. De Korte en Lange Winterstraat lijken aanwezig te zijn, maar alle andere wegen zijn van recentere datum en dus niet op de Ferrarsiskaart te zien.

figuur 18. Uitsnede van de kaart van Ferraris (1771-1777). Onderaan een grote uitsnede met globale aanduiding van het projectgebied, bovenaan een detailuitsnede met plangrens. (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België)

Rond 1840 - 1850 zijn de Atlassen der Buurtwegen opgemaakt. Deze zijn Belgische atlassen die per gemeente de wegen, buurtwegen en kerkwegels aangeven. Men wilde een inventarisatie maken van alle openbare wegen en van "private wegen met openbare erfdienstbaarheid". Elke weg kreeg er een eigen nummer. Latere wijzigingen, zoals nieuwe, verplaatste of verdwenen wegen, werden niet op de kaarten zelf aangeduid, maar werden gepubliceerd op aparte leggers of in gemeenteraadsbesluiten. De kaarten vormen nu een belangrijk historisch document dat de toestand van het landschap van rond 1840 schetst.

De uitsnede van de Atlas der Buurtwegen (figuur 19) toont een gelijkaardig ruimtelijk beeld als de kaart van Ferraris. Het wegenpatroon en de percelering, de bebouwing, enz. is gelijk, uitgezonderd het detailniveau en de schaal- en maatvastheid. Hierin overstijgt de Atlas der Buurtwegen de kaart van Ferraris. Omgekeerd geldt dit voor de weergave van het landschapsgebruik. De Atlas der Buurtwegen geeft dit niet weer, in tegenstelling tot de kaart van Ferraris. Echter, op de uitsnede van de Atlas van Buurtwegen is de percelering wel aangeduid en deze wekt de indruk van een agrarisch gebruik binnen. Toponiemen zijn op de Atlas van Buurtwegen slechts beperkt aanwezig en wegen hebben een nummering gekregen. Het gehucht ten zuiden van het plangebied wordt aangeduid als *Winterken*. En de Korte Winterstraat is Chemin nr 22 en de Lange Winterstraat is Chemin nr 13. De Dompelstraat figureert voor het eerst, maar heeft geen straatnummer gekregen. Ten noorden van het plangebied is de Dommelbeek aangeduid. Het plangebied is verder geheel onbebouwd.

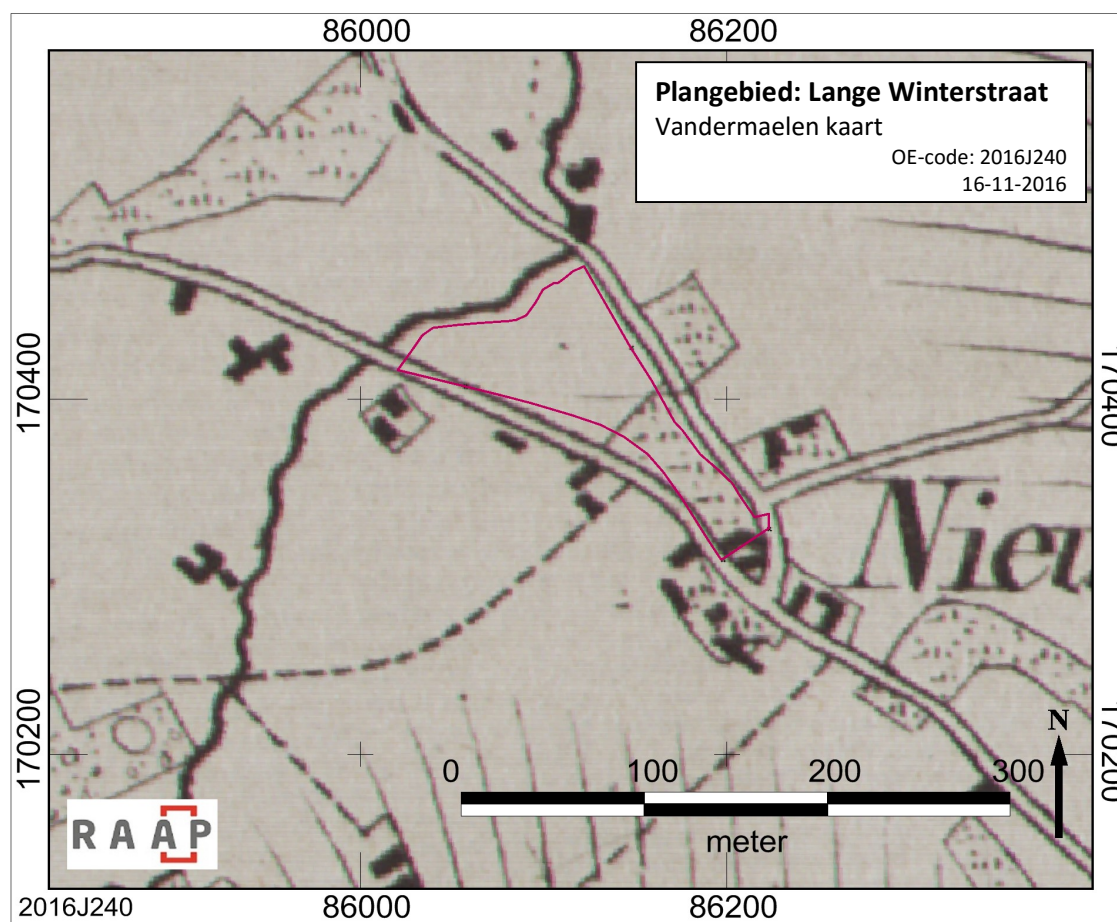

figuur 19. Uitsnede van Atlas van Buurtwegen (1841) met aanduiding van het projectgebied. (bron: Geopunt, AGIV, Provincie Oost-Vlaanderen)

De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). De Belgische overheid zag destijds voor zichzelf geen taak weggelegd om de kadastergegevens in plannen om te zetten, maar hoopte dat anderen deze taak op zich zouden nemen. In 1836 kreeg Vandermaelen toelating om de kadastergegevens te gebruiken en in kaart te brengen. Dit resulteerde in de topografische kaart "Carte topographique de la Belgique", gemaakt tussen 1846 en 1854 op 250 folio's op schaal

1:20.000. Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. De mate van detaillering van de Vandermaelenkaart is echter beperkter dan die van de Ferrariskaart of de kaarten van de Atlas der Buurtwegen.

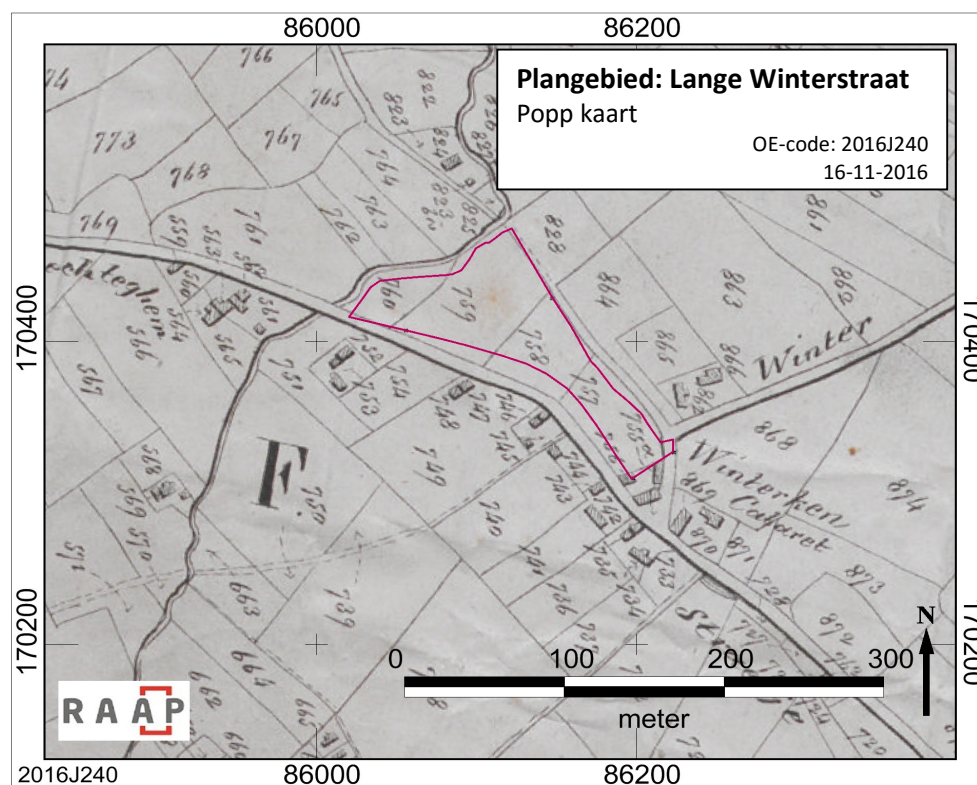
Volgens de uitsnede van de Vandermaelenkaart (figuur 20) is het plangebied nog steeds in agrarisch gebruik. De zuidelijke helft is aangeduid als achtererf en huisweide, terwijl de noordelijke helft geen aanduiding heeft. Het is onduidelijk of hier akkerlanden dan wel graslanden aanwezig waren. Gezien de landschappelijke ligging zijn graslanden of natte hooilanden aannemelijk. In tegenstelling tot alle eerdere kaarten, geeft de Vandermaelenkaart tot op zekere hoogte het reliëf weer. Het plangebied ligt aan de voet van een hoger gelegen gebied in het verlengde van een insnijding (mogelijk beek- of droogdal) in het hoger gelegen gebied. Het plangebied is nog steeds onbebouwd.

figuur 20. Het projectgebied geprojecteerd op de kaart van Vandermaelen (1846-1854). (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België)

In de 19de eeuw zijn ook de kaarten uitgegeven door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Zijn opgemaakte kaartenset is een verzameling van kadasterkaarten die een gecommmercialiseerde versie zijn van het toenmalig kadaster van België en bevatten vele gegevens over gronden en percelen. In 1842 kreeg hij van de Belgische Staat de toelating (net zoals Vandermaelen in 1836) om de kadastergegevens te gebruiken en in kaart te brengen. In de tien jaar

daarop maakte Popp voor 1700 gemeenten in België de leggers en kadastrale plannen. Door zijn overlijden werd zijn “Atlas cadastral parcellaire de la Belgique” niet afgemaakt. Zijn weduwe Caroline Clémence Boussart (1808-1891) voltooide wel nog de plannen voor de provincie Luik.

figuur 21. Het projectgebied geprojecteerd op de Poppkaart (1842-1879). (bron: Geopunt, AGIV)

De uitsnede van de Popp-kaart (figuur 21) bevestigt het beeld dat door de voorgaand beschreven kaartbeelden is geschetst. Het plangebied lijkt nog steeds in gebruik als een overwegend agrarisch gebied. Bebouwing komt binnen het plangebied nog steeds niet voor. Ten zuiden van ligt nog steeds de kleine cluster met bebouwing, namelijk het gehucht Winterken.

Dat er in grote lijnen sprake is van een uiterst stabiel landschap blijkt uit de studie van de luchtfoto's die sinds 1971 voor het gebied beschikbaar zijn (figuur 22). Het landgebruik is nagenoeg niet veranderd ten opzichte van de situatie zoals geschetst door de kaarten van Popp of Vandermaelen: een agrarisch gebruik met weide-, gras- en/of akkerland. Ook het wegenpatroon en de ruimtelijke structuur die rond het plangebied aangetroffen is, is sinds begin 20ste eeuw identiek gebleven. De bebouwing rondom het plangebied is eveneens redelijk stabiel, zij het iets geïntensiveerd. Het plangebied is verder nog steeds onbebouwd.

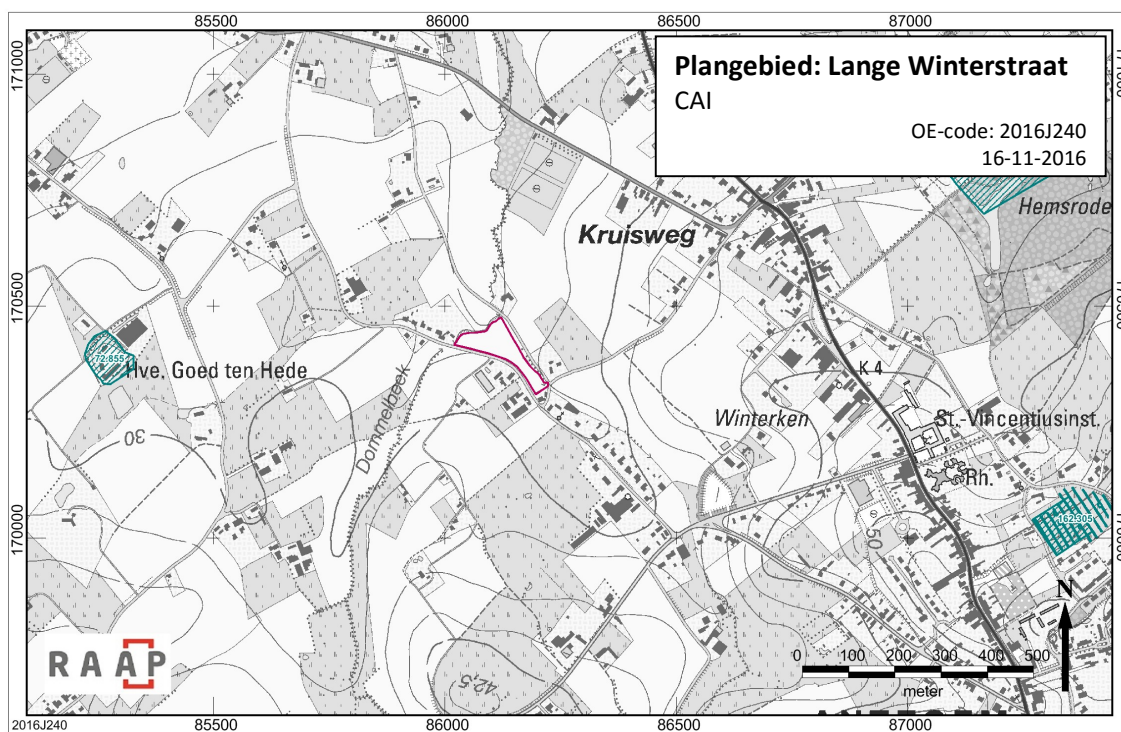

figuur 22. Overzicht van het plangebied, geprojecteerd op diverse luchtfoto's: 1971 (boven links), 2003 (boven rechts), 2005 (midden links), 2008 (midden rechts), 2013 (onder links). (bron: Geopunt, AGIV)

2.5 Archeologische gegevens

De archeologische data werden verzameld op basis van de Centrale Archeologische Inventaris en de Inventaris Bouwkundig Erfgoed. Aanvullende data op basis van eerder uitgevoerde archeologische onderzoeken of gegevens van heemkunde dan wel archeologische verenigingen zijn niet voorhanden en dus niet in deze nota betrokken.

Volgens de CAI kaart (figuur 23) liggen er geen objecten binnen het plangebied. De objecten die het dichtst bij het projectgebied liggen, liggen op enige afstand (8 à 900 m). Deze objecten zijn opgenomen in tabel 1, maar vanwege hun ligging op totaal andere landschappelijke eenheden (op de hoogtes c.q. ruggen in het landschap) zijn deze objecten verder niet uitvoerig beschreven en geanalyseerd. Deze objecten vertellen immers niets over de (potentiële) archeologische waarde van dit projectgebied.

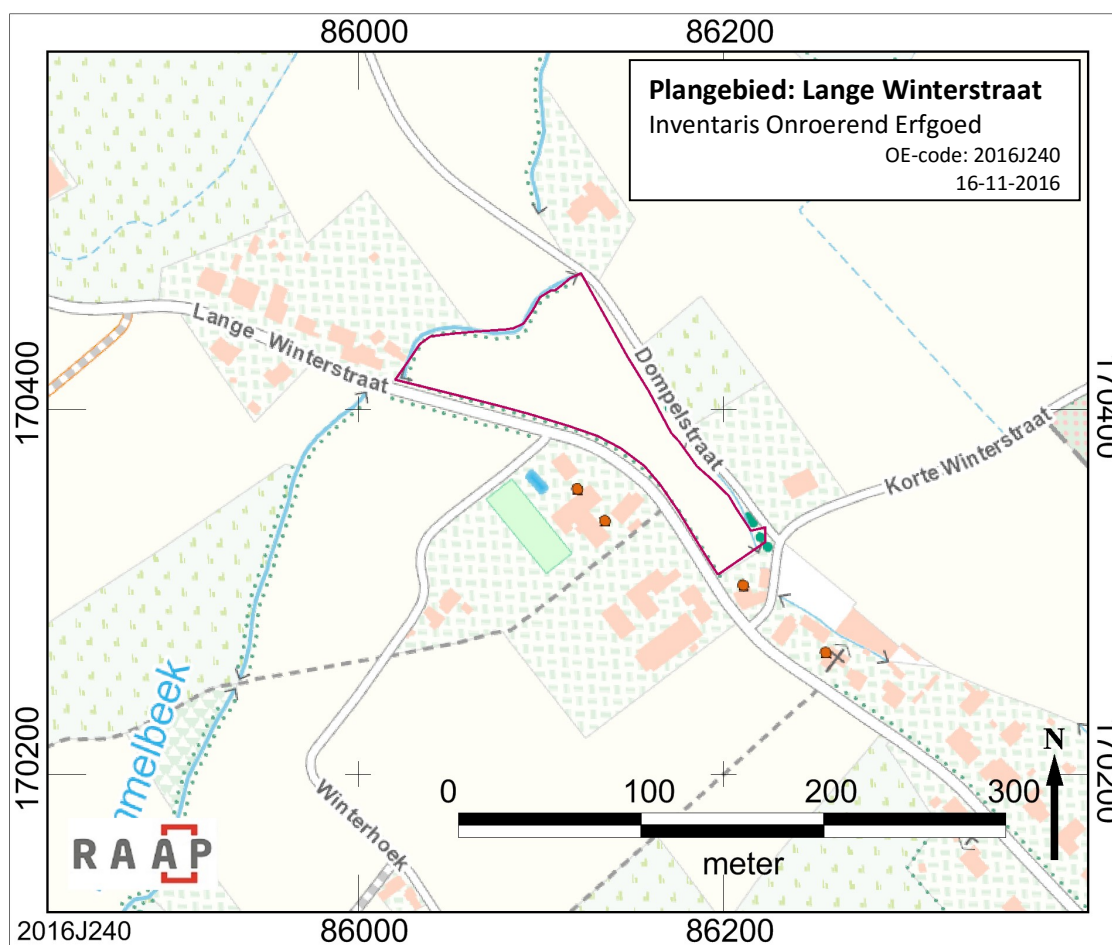

figuur 23. Uitsnede van CAI d.d. november 2016 (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV ; CAI Onroerend Erfgoed)

ID	naam vindplaats	nauwkeurigheid	datering	vondstomstandigheid	omschrijving
72855	't Goed ten Heede	Tot op 15m	late middeleeuwen	cartografie	site met walgracht
75129	Kasteel van Hemsrode	Tot op 15m	late middeleeuwen	literatuur	versterking / waterburcht
162305	Ter Schabbe I	Tot op 15m	late ijzertijd, late middeleeuwen, nieuwe tijd	archeologisch onderzoek	nederzettingssporen

Tabel 1. Overzicht van de CAI objecten d.d. 10-11-2016. (bron: CAI, Onroerend Erfgoed)

Volgens de Inventaris Onroerend Erfgoed (figuur 24) liggen er binnen het plangebied geen bijzondere cultuurhistorische objecten. Ten zuiden en zuidwesten liggen vier waardevolle vastgestelde bouwkundige relictten.¹⁰ Het betreft oude hoeves uit het laatste kwart van de 19de eeuw of eerste kwart van de 20ste eeuw die verder geen bescherming kennen.

figuur 24 Uitsnede van inventaris onroerend erfgoed. (bron: Grootschalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV ; Inventaris Onroerend Erfgoed)

¹⁰ Het betreft de objecten: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/81461>; <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/81462>; <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/81462> en <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/81461>.

2.6 Archeologisch verwachtingsmodel

Ten behoeve van het planvoornemen zullen binnen de grenzen van het plangebied diverse bodemversturende activiteiten ontplooid worden: verkaveling en bouw van 18 woningen (met groenvoorziening, nutsleidingen, ...). Hierdoor wordt de bodem plaatselijk tot een diepte van ca. 1 m beneden maaiveld verstoord waardoor eventuele archeologische resten vergraven kunnen worden.

Locatie van het plangebied

Het plangebied ligt binnen de gemeente Anzegem, ruwweg ten noordwesten van de bebouwde kern van Anzegem. Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrenst door de Lange Winterstraat, aan de oostzijde door de Korte Winterstraat, aan de noordzijde door de Dompelstraat en Bosserbeek en aan de westzijde wordt het plangebied begrensd door de Dommelbeek. Landschappelijk gezien ligt het plangebied aan de voet van een dalhelling van het zuidoostelijk gelegen plateau. Binnen het plangebied komen zand- en zandleembodems voor met een zwakke textuur B horizont of zelfs zonder een textuur B horizont. Van oudsher is het plangebied in gebruik als weide- en/of grasland.

Aard en ouderdom van eventuele archeologische vindplaatsen

Het verspreidingspatroon van archeologische vindplaatsen is voor een groot deel gerelateerd aan de fysieke eisen die de mens stelde aan de leef- en woonomgeving. Meest markant zijn de verschillen tussen jager-verzamelaars enerzijds en landbouwers anderzijds.

In de Steentijd (Paleolithicum t/m Neolithicum) leefde de mens voornamelijk van de jacht, visvangst en het verzamelen van eetbare planten en vruchten. Deze zogenaamde jager-verzamelaars trokken door het landschap en verbleven alleen tijdelijk op één plaats. Uit een ruimtelijke analyse blijkt dat hun kampementen in vrijwel alle gevallen zijn gesitueerd op de overgang van nat naar droog en hoog naar laag en dat beek- en rivierdalen een bijzondere aantrekkingskracht uitoefenden. Nabij dergelijke gradiëntzones waren namelijk de meeste voedselbronnen voorhanden en was (drink)water bereikbaar. In deze periodes werd het plangebied en de omgeving gekenmerkt door een extreem koud klimaat en door een grote droogte. Tot het einde van de ijstijd (ca. 11.000 jaar geleden) kunnen mensen zich tijdelijk dan wel semi-permanent op lokale verhogingen in het landschap en/of kopjes en overgangen naar beek- en rivierdalen gesetteld hebben.

Het plangebied ligt bij de samenvloeiing van twee beek/droogdalen op een iets hoger gelegen zone in het dal. Op basis van die landschappelijke situatie is sprake van een gradiëntsituatie en een gunstige vestigingslocatie. Hierdoor is de kans aanwezig dat in de periode van jager-verzamelaars het plangebied gebruikt is.

Met de introductie van de landbouw (vanaf het neolithicum) werd de mate waarin gronden geschikt waren om te beakkeren een steeds belangrijker factor in de locatiekeuze van de mens. De eerste akkergronden werden op de van nature vruchtbaarste gronden aangelegd. Bovendien moesten de gronden goed ontwaterd zijn.

Het plangebied kenmerkt zich door het voorkomen van natte zandleem- of zandgronden. Deze kenmerken zich door een slechtere waterhuishouding, bodemgesteldheid en -vruchtbaarheid. Hierdoor wordt de kans kleiner dat binnen het plangebied vindplaatsen voorkomen, daterend vanaf

de late prehistorie. Het voorkomen van historische bebouwing wordt op basis van de studie van kaartmateriaal niet verwacht.

Bovenstaande hoge verwachting op het aantreffen van vindplaatsen van zowel jager-verzamelaargemeenschappen als uit de periode van de landbouwgemeenschappen is met name gebaseerd op vindplaatsen van nederzettingen of begravingen. Het archeologisch spectrum bestaat daarnaast ook uit andere complextypen (zoals bijvoorbeeld ook resten van infrastructurele aard, landgebruik, deposities, kleinschalig tijdelijk gebruik, enz.). Dergelijke resten kunnen eveneens binnen het plangebied voorkomen en worden voor alle periodes vanaf het (laat)Paleolithicum verwacht.

Diepteligging

Het plangebied kenmerkt zich door een mogelijk gestapeld landschap met colluvium. Archeologische vondsten en grondsporen kunnen voorkomen vanaf maaiveld, maar kunnen eveneens in en/of onder het colluvium voorkomen. De exacte diepte van de eventueel aanwezige vondsten- en/of sporenlagen en hun aantal kan op basis van de beschikbare data niet bepaald worden.

Fysieke kwaliteit

Het plangebied heeft steeds een agrarisch gebruik gekend. Voor zover bekend, was dit gebruik overwegend als gras- of weideland. Verstoringen door moderne bodembewerking kunnen aanwezig zijn, maar zullen waarschijnlijk beperkt zijn.

In het kader van gaafheid van archeologische vindplaatsen dient in dit kader eveneens rekening gehouden te worden met de eventuele beschermende dan wel verstorende invloed die een beek- of droogdal met zich meebrengt. Door de aanvoer van sedimenten kunnen vindplaatsen afgedekt geraakt zijn door colluvium, dieper in het bodemprofiel geraakt zijn en daardoor dus buiten het bereik van de ploeg terecht gekomen zijn. Hierdoor kunnen de vindplaatsen dus gaaf bewaard gebleven zijn. Echter het is eveneens mogelijk dat door afwatering sedimenten (en dus de daarin voorkomende archeologische resten) geërodeerd zijn. Of afdekking dan wel erosie heeft plaatsgevonden binnen voorliggend plangebied is op basis van de bureaustudie niet te bepalen.

2.6.1 Beantwoording van de onderzoeksvragen

In het kader van dit onderzoek zijn onderzoeksvragen geformuleerd.

- *Welke gegevens met betrekking tot landschappelijke en aardkundige waarden in het plangebied zijn reeds bekend?*

Het plangebied ligt op de samenvloeiing van twee beek- of droogdalen, aan de voet van een helling. Binnen het plangebied worden relatief natte en slecht ontwaterde zandleem- of zandbodems verwacht, waarbij een zwak ontwikkelde textuur B horizont aanwezig kan zijn.

- *Welke gegevens met betrekking tot archeologische waarden in het plangebied zijn reeds bekend?*

Binnen het plangebied zijn tot op heden geen archeologische onderzoeken uitgevoerd, noch zijn er vondsten of waarnemingen gemeld. In de directe omgeving van het projectgebied zijn evenmin vondsten of waarnemingen bekend. De dichtstbijzijnde vondsten of waarnemingen liggen op een afstand van 8 à 900 m, in totaal andere landschappelijke settings.

- Wat was het historisch landgebruik van het projectgebied en wat is het landgebruik nu? Wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?*

Op basis van de bestudeerde cartografische bronnen en de beschikbare luchtfoto's is vastgesteld dat het plangebied overwegend een agrarisch functie heeft gekend. Vanwege de ligging laag in het landschap op de samenvloeiing van twee beek- en droogdalen zal het plangebied overwegend als gras- en weideland gebruikt zijn. Het voorkomen van historische bebouwing (behoudens de molen) is op basis van het onderzoek niet vastgesteld. Gezien het historische landgebruik worden in het plangebied geen diepe bodemverstoringen verwacht.
- Wat is de gespecificeerde verwachting ten aanzien van nog onbekende archeologische waarden in het gebied?*

Binnen het plangebied geldt een hoge archeologische verwachting voor het aantreffen van resten van nederzettingen van jagers-verzamelaarsgemeenschappen (paleolithicum en mesolithicum). Voor resten van nederzettingen van landbouwersgemeenschappen (neolithicum en recenter) is de verwachting laag. Resten van *off-site* fenomenen (landgebruik, landinrichting, tijdelijk kampementen, deposities, enz.) kunnen eveneens voorkomen en worden verwacht van alle periodes vanaf het paleolithicum.
- Zijn er in het gebied paleolandschappelijke eenheden bewaard en is er kans op het aantreffen van archeologische sites in dit landschap?*

Indien binnen het plangebied colluvium voorkomt, kunnen afgedekte paleolandschappen voorkomen. Of deze ook aanwezig zijn, is op basis van de bureaustudie niet te bepalen. Eventuele archeologische vindplaatsen bevinden zich in de top van het huidige bodemprofiel, onder de teelaardelaag en/of in of onder het colluvium (indien er sprake is van colluvium).
- Hoe kunnen archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties, ...) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen?*

Archeologische vindplaatsen kunnen zich manifesteren als sporen- en vondstenconcentraties. Gezien het mogelijk gestapelde bodemlandschap worden eventuele archeologische resten verwacht vanaf de onderzijde van de teelaardelaag en/of in of onder het colluvium (indien er sprake is van colluvium). De exacte diepte van de eventueel aanwezige vondsten- en/of sporenlagen en hun aantal kan op basis van de beschikbare data niet bepaald worden.
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten? Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?*

Zie paragraaf 2.7

2.6.2 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek

Zie punt 2.6.1. en 2.7.

2.6.3 Samenvatting gericht op een niet-gespecialiseerd publiek

Het plangebied, gelegen ten noordwesten van de bebouwde kern van Anzegem (gemeente Anzegem) zal herontwikkeld worden. Het plangebied ligt aan de voet van een dalhelling van het zuidoostelijk gelegen plateau waarop Anzegem is ontstaan, op de samenvloeiing van twee beekdalen. Eerder archeologisch onderzoek heeft nog niet plaatsgevonden en kan nog niets vertellen

over het voorkomen van eventuele archeologische vindplaatsen. Maar zowel de landschappelijke ligging van het plangebied als de kennis van de menselijke gedragingen in deze regio doorheen de tijd bepalen het archeologisch belang van dit plangebied en maken het mogelijk dat delen van het plangebied in het verleden gebruikt zouden kunnen geweest zijn en dat resten van dat gebruik nog waardevolle informatie in de bodem kunnen teruggevonden worden die bij de geplande werken zouden vernield kunnen worden als hiermee geen rekening gehouden wordt.

Deze interpretatie is gebaseerd op een analyse van de tot nog toe beschikbare archeologische, historische en landschappelijke informatie.

2.7 Impactbepaling

Het plangebied ligt aan de voet van een dalhelling van het zuidoostelijk gelegen plateau waarop Anzegem is ontstaan, op de samenvloeiing van twee beekdalen. De diepere ondergrond van het plangebied wordt gekenmerkt door Tertiaire afzettingen behorend tot de Formatie van Kortrijk, lid van Moen. Het zijn mariene afzettingen die vooral worden gekenmerkt door een magere klei. Holocene afdekking bestaat uit eolische afzettingen van zand en/of silt. De bodems binnen het plangebied bestaan uit droge zandleem- of zandbodems met een zwakke tot geen profielontwikkeling (mogelijk is er een zwak ontwikkelde textuur B horizont aanwezig).

Het plangebied kenmerkt zich verder door een mogelijk gestapeld landschap met colluvium. Archeologische vondsten en grondsporen kunnen voorkomen vanaf maaiveld, kunnen eveneens in dan wel onder het colluvium voorkomen (mits colluvium aanwezig is). Het aantal dan wel de diepte van de eventueel aanwezige vondsten- en/of sporenlagen kan op basis van de beschikbare data en de bureaustudie niet bepaald worden.

Binnen het plangebied zijn tot op heden geen archeologische vondsten gedaan. Noch zijn er tot op heden onderzoeken uitgevoerd die hieromtrent meer informatie kunnen opleveren. Op ruime afstand van het plangebied (800 tot 900 m en verder) zijn in de CAI enkele objecten opgenomen.

Diepe antropogene bodemroeringen die geleid kunnen hebben tot het verstoren van eventuele archeologische vindplaatsen worden niet verwacht. Vanwege de landschappelijke ligging kan er evenwel natuurlijke verstoring opgetreden zijn (door erosie en sedimentatie van afwatering). De omvang van de eventuele verstoringen kunnen op basis van de beschikbare data en de bureaustudie niet bepaald worden.

Op basis van bovenstaande analyse wordt de kans aanwezig geacht dat binnen het plangebied nederzettingen van jager-verzamelaarsgemeenschappen aanwezig zijn. Resten van vindplaatsen van landbouwersgemeenschappen worden vanwege de minder gunstige vestigingsfactoren niet verwacht. Resten van *off-site* fenomenen (landgebruik, landinrichting, tijdelijk kampementen, deposities, enz.) kunnen eveneens voorkomen en worden verwacht van alle periodes vanaf het paleolithicum.

Ten behoeve van het planvoornemen zullen binnen de grenzen van het plangebied diverse bodemversturende activiteiten ontplooid worde. Deze bestaan uit de herontwikkeling van het plangebied ten behoeve van woningbouw (18 eengezinswoningen). Hierdoor wordt de bodem plaatselijk tot een diepte van ca. 1 m beneden maaiveld verstoord waardoor eventuele archeologische resten vergraven kunnen worden.

3 Assessment

Op basis van het bureauonderzoek is geconstateerd dat sinds de 18de eeuw grote delen van het plangebied en de directe omgeving weinig andere activiteiten plaatsgegrepen hebben dan landbouwactiviteiten. Uit deze periode dienen er dus weinig of geen archeologische sporen verwacht te worden, behalve deze die het gevolg zijn van de landbouwactiviteiten en de ontwikkeling van de percelering.

Wat er precies voor de 18de eeuw met het terrein gebeurde, is niet geheel duidelijk, maar gezien de landschappelijke ligging en de bodemsamenstelling, is het niet uitgesloten dat het plangebied al eerder (vanaf de middeleeuwen) in gebruik was als landbouwareaal (graslanden, natte hooilanden, ...). Er kunnen dus wellicht sporen van middeleeuwse landbouwactiviteiten en percelering aangetroffen worden.

Door de landschappelijke ligging en de bodemsamenstelling is de verwachting klein/kleiner dat dit terrein ook in een verder verleden aantrekkelijk zou zijn kunnen geweest voor menselijke activiteiten en bewoning. Dit uitgezonderd de verwachting voor de vroegste archeologische resten (paleolithicum en mesolithicum). De verwachting voor menselijke activiteiten en bewoning uit deze periodes is hoog.

Echter verificatie van de uitgangspunten van de bureaustudie is vereist om de aan- of afwezigheid van eventuele archeologische vindplaatsen gemotiveerd uit te kunnen sluiten. Vanwege eigendoms kwesties, de juridische procedures en de nog lopende onderhandelings trajecten was het uitvoeren van aanvullend archeologisch vooronderzoek niet mogelijk.

Enkel de resultaten van het bureauonderzoek kunnen gebruikt worden voor onderstaand verwachtingmodel. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jager-verzamelaarsgemeenschappen (paleolithicum en mesolithicum) en de landbouwgemeenschappen (neolithicum en recenter) omdat beide verschillende eisen stelden aan het landschap waarbinnen zij zich bewogen en dus ook mogelijk op andere locaties sporen van hun aanwezigheid hebben nagelaten.

Jager-verzamelaarsgemeenschappen (paleolithicum en mesolithicum)

Nederzettingen (kampementen) van de jager-verzamelaarsgemeenschappen kunnen in principe overal voorkomen. Deze jager-verzamelaars verbleven doorgaans niet lang op dezelfde plaats en trokken veelvuldig door het landschap. Er is echter wel een tendens in de vestiging van deze jager-verzamelaars zichtbaar: met name de hoogtes bestaande uit terrassen, plateaus en hoge ruggen werden opgezocht. Hierbij hadden de gradiëntzones nabij beekdalen de voorkeur boven de grotere centrale plateaus. Doorgaans bevinden deze vindplaatsen zich op een maximale afstand van 100 tot 200 m van een helling naar een laagte of een (beek/droog)dal.

Het plangebied ligt binnen een dergelijke landschappelijke eenheid. De verwachting dat binnen het plangebied steentijdvindplaatsen voorkomen waarbij door bestudering een wetenschappelijke meerwaarde behaald kan worden, is hoog. Het uitvoeren van een vervolgonderzoek naar deze specifieke vindplaatsen wordt noodzakelijk geacht.

Landbouwgemeenschappen (neolithicum – metaaltijden – Romeinse tijd – middeleeuwen – nieuwe tijd)

Vanaf het vroeg-neolithicum vestigde men zich min of meer permanent en ontstonden de eerste sedentaire nederzettingen. Met de introductie van de landbouw (vanaf het neolithicum) werd de mate waarin gronden geschikt waren om te beakkeren een steeds belangrijkere factor in de locatiekeuze van de mens. De eerste akkergronden werden op de van nature vruchtbaarste en best te bewerken gronden aangelegd. Bovendien moesten de gronden goed ontwaterd zijn.

Het plangebied kenmerkt zich door het voorkomen van natte en slecht ontwaterde zandleem- en/of zandgronden. Deze kenmerken zich door een relatief slechte waterhuishouding, bodemgesteldheid en -vruchtbaarheid. Hierdoor wordt de kans klein/kleiner ingeschat dat binnen het plangebied vindplaatsen voorkomen, daterend van de late prehistorie.

Bovenstaande verwachting op het aantreffen van vindplaatsen is met name gebaseerd op vindplaatsen van nederzettingen of begravingen. Het archeologisch spectrum bestaat daarnaast ook uit andere complextypen (zoals bijvoorbeeld ook resten van infrastructurele aard, landgebruik, deposities, kleinschalig tijdelijk gebruik, enz.). Dergelijke resten kunnen eveneens binnen het plangebied voorkomen en worden verwacht voor alle periodes.

Bodemroeringen die geleid hebben tot verstoring van archeologische vindplaatsen, zijn voor zover inzichtelijk middels de bureaustudie niet aanwezig. Binnen het plangebied kunnen dus nog gave bodems aanwezig zijn en kunnen dus nog archeologische vindplaatsen aanwezig zijn. Studie daarvan kan een wetenschappelijke meerwaarde opleveren. Zodoende wordt bijkomend archeologisch onderzoek geadviseerd. De uitwerking en onderbouwing van dit advies is uitgewerkt in een aparte Programma van Maatregelen.

4 Literatuur

4.1 Uitgegeven bronnen

AMERYCKX, J. 1958. *Verklarende tekst bij de bodemkaart*. Centrum voor Bodemkartering (Bodemkaart van België).

BERENDSEN, H.J.A., 2004. *De vorming van het land, Inleiding in de geologie en de geomorfologie*.

BEYAERT, M. (red.), 2006. *België in kaart. De evolutie van het landschap in drie eeuwen Cartografie*. Nationaal geografisch Instituut. Lannoo.

BOGEMANS, F., 2005. *Technisch verslag bij de opmaak van de Quartairgeologische overzichtskaart van Vlaanderen*.

DE MOOR, G., & VAN DE VELDE, D., 1994, *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart, Brugge*.

GYSSSELING, M., 1960, *Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*.

JACOBS, P., POLFLIET, T., DE CEUKELAIRE, M. & MOERKERKE, G., 2010. *Toelichting bij de geologische kaart van België, Vlaams Gewest. (schaal 1:50.000)*. Gent

VAN RANST, E. & SYS, C., 2000. *Eenduidige legenda voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1:20 000)*. Gent.

4.2 Onuitgegeven bronnen

DEDEYNE CONSTRUCT, 2016, dossier en bestektekeningen die is samengesteld ter verkrijging van een stedenbouwkundige vergunning (2016).

4.3 Geraadpleegde websites

CadGis (2016): http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE

Centrale Archeologische Inventaris (2016): <https://cai.onroerenderfgoed.be>

Databank ondergrond Vlaanderen (2016): <http://dov.vlaanderen.be>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2016): <https://geo.onroerenderfgoed.be/>

Geopunt Vlaanderen (2016): <http://www.geopunt.be/>

Inventaris Onroerend Erfgoed (2016): <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2016): <https://www.onderzoeksbalans.be>

5 Lijst van de figuren

figuur 1. Situering van het totale plangebied op de GRB-kaart met aanduiding van de kadasternummers. (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)	7
figuur 2. Het plangebied.....	9
figuur 3. Terreinprofiel van planvoornemen.....	10
figuur 4. Doorsnede van woning 1 en 2.	10
figuur 5. Plattegrond (funderings- en rioleringsplan) van woning 1 en 2.	11
figuur 6. Luchtfoto (2015) met aanduiding van het plangebied. (bron: AGIV)	12
figuur 7. Topografische kaart met aanduiding van het plangebied. (bron: NGI)	15
figuur 8. Bodemgebruikskaat. (bron: AGIV)	16
figuur 9. Bodembedekkingskaart. (bron: AGIV)	16
figuur 10. Tertiair geologische kaart geprojecteerd op de GRB-kaart. (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)	17
figuur 11. Quartair geologische kaart geprojecteerd op de GRB-kaart. (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)	18
figuur 12. Boringen DOV. (bron: DOV)	20
figuur 13. De bodemkaart geprojecteerd op de GRB-kaart. (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)	21
figuur 14. Digitaal hoogtemodel van het plangebied geprojecteerd op de GRB-kaart. (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)	23
figuur 15. Hoogteverloop van de west-oost doorsnede (in het noordelijke gedeelte van het plangebied). (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV, Geopunt)	23
figuur 16. Erosiekaart geprojecteerd op de RGB-kaart met aanduiding van het plangebied. (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV)	24
figuur 17. Uitsnede van een figuratieve kaart van eind 17 ^{de} eeuw. Anzegem (Aseghem) is reeds aangegeven en het plangebied is met een ster globaal aangeduid. (bron: Cartesius)	25
figuur 18. Uitsnede van de kaart van Ferraris (1771-1777). Onderaan een grote uitsnede met globale aanduiding van het projectgebied, bovenaan een detailuitsnede met plangrens. (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België)	26
figuur 19. Uitsnede van Atlas van Buurtwegen (1841) met aanduiding van het projectgebied. (bron: Geopunt, AGIV, Provincie Oost-Vlaanderen)	27
figuur 20. Het projectgebied geprojecteerd op de kaart van Vandermaelen (1846-1854). (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België)	28
figuur 21. Het projectgebied geprojecteerd op de Poppkaart (1842-1879). (bron: Geopunt, AGIV) ...	29
figuur 22. Overzicht van het plangebied, geprojecteerd op diverse luchtfoto's: 1971 (boven links), 2003 (boven rechts), 2005 (midden links), 2008 (midden rechts), 2013 (onder links). (bron: Geopunt, AGIV)	30
figuur 23. Uitsnede van CAI d.d. november 2016 (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV ; CAI Onroerend Erfgoed)	31
figuur 24 Uitsnede van inventaris onroerend erfgoed. (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV ; Inventaris Onroerend Erfgoed)	32

6 Lijst van de bijlagen

Bijlage 1: Ontwerpplannen

Bijlage 2: Plannenlijst

Bijlage 3: GIS-data

6.1 Bijlage 1: Ontwerpplannen

Losse bijlage.

6.2 Bijlage 2: Plannenlijst

6.2.1 Plannenlijst (2016 J 240)

Plan-nummer	type plan	onderwerp	schaal	aanmaakwijze	datum
2016J241 - 1	kaart	Kadasterplan: locatie onderzoeksgebied	1:2000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 2	plattegrond	Bouwplan: inrichtingsplan	1:40	Digitaal	20-9-2016
2016J241 - 3	kaart	Topografische kaart anno 2015	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 4	kaart	Bodemgebruikskaart: locatie onderzoeksgebied	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 5	kaart	Bodembedekkingskaart: locatie onderzoeksgebied	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 6	kaart	Tertiair geologische kaart: locatie onderzoeksgebied	1:12000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 7	kaart	Quartaargeologische kaart: locatie onderzoeksgebied	1:12000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 8	kaart	Bodemkaart: locatie onderzoeksgebied	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 9	kaart	Hoogtemodel	1:12000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 10	doorsnede	Doorsnede van het terreinverloop	onbekend	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 11	kaart	Bodemerosiekaart: locatie onderzoeksgebied	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 12	kaart	Historische kaart: Ferraris	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 13	kaart	Historische kaart: Atlas der Buurtwegen	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 14	kaart	Historische kaart: Popp	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 15	kaart	Historische kaart: Vandermaelen	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 16	kaart	Inventaris Onroerend Erfgoed: locatie onderzoeksgebied	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 17	kaart	CAI-kaart: locatie onderzoeksgebied	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 18	kaart	Synthesekaart: locatie onderzoeksgebied	1:3000	Digitaal	10-11-2016
2016J241 - 19	doorsnede	Bouwplan: doorsnede	1:40	Digitaal	20-9-2016
2016J241 - 20	plattegrond	Bouwplan: grondplan fundering	1:40	Digitaal	20-9-2016

6.2.2 Fotolijst (2016 J 240)

ID	type	onderwerp	vervaardiging	aanmaakwijze	datum
F1	Luchtfoto	luchtfoto anno 2016	2016	Digitaal	10-11-2016
F2	Luchtfoto	luchtfoto anno 1971	1971	Digitaal	10-11-2016
F3	Luchtfoto	luchtfoto anno 2003	2002-2003	Digitaal	10-11-2016
F4	Luchtfoto	luchtfoto anno 2005	2005	Digitaal	10-11-2016
F5	Luchtfoto	luchtfoto anno 2008	2008	Digitaal	10-11-2016
F6	Luchtfoto	luchtfoto anno 2015	2013	Digitaal	10-11-2016

6.3 Bijlage 3: GIS-data

Losse bijlage.